

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
3-szörös petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitászó petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 24. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, február 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Érdekharcok a választójog körül.
- Sarlot Domokos nyugdíjkérényye.
- Időközi választások.
- A katolikus kör estélye.
- A hadsereg átszervezése.
- Csalásra használt testvérharc.
- Letartóztatott bankigazgató.
- Béketárgyalások az új háború alatt.
- Öngyilkos főúr.
- Jászi Oszkár előadása.
- Mikor nyílik meg az aradi tőzsde?
- Új pártalakulás Aradon.
- Tarkaságok.

Hét óraker.

Arad, február 3.

Akárcsak egy hadgyakorlat előre megszabott programjában: ki lett mondva, hogy hétfő este megkezdődik az ellenségeskedés. Hét órán túl szabad, sőt kötelesség az egymás gyilkolása, pusztítása. A háborúnak, a formákhoz és szabályokhoz kötött tömegvérengzésnek ez a legkülönösebb furcsasága.

A fegyverszünetnek vége, — hogy a háború újra megkezdődött-e, az mégse bizonyos. Nagy kedvvel egyik részen se fogtak hozzá. Egyelőre a törökök a kényelmesebb álláspont. Ők várnak. Drinápolyt nem adják és ezt defenzívával is érvényesítetik. A támadást tehát a szövetséges balkániaknak kell kezdeni. Ugy látszik ezek se sietnek vele, amit az is bizonyít, hogy a londoni követeket még nem hívták haza.

A békének, mint az elcsapott cselédnek, fölmondása a végéhez közeledett, de a háborút mégse szegődötték. A csalódások után még mindig számítottak a csodára: a nagyhatalmak közbelépésére, amely a további életpazarlást fölszűntetné. Ez úgy látszik, nem következett be. Néhány nap előtt már elő is készítették erre a közvéleményt, igen sajátos formában. Azért, hogy a háborút újra megkezdik, még hinni lehet a békében. Az ouchy-i béketárgyalások ideje alatt is folytatták a tripoliszi háborút és a békét mégis sikerült megkötni. Ez igaz, a mint hogy abban nem kételkedik senki, hogy egyszer, rövidebb vagy hosszabb idő múlva csak béke lesz a Balkánon; de azért kezdeni az új harcot, hogy az alatt békét kössenek; — bizonyára nehezen indokolható. Azt még lehetne állítani, hogy a ki megakarja becsülni a békét, annak kóstolnia kell a háború borzalmaiból és keserűségeiből. Ez azonban már megtörtént; vagy még nem laktak jól vele a hadviselők?

Ha a fegyverszünet lejártá után nem fog egy időre néma várakozás beállni, hanem kitör a harc: akkor az újabb háború sokáig nem tarthat. Nem tarthat, mert mind a két fél fogytán van a hadiszereknek, a hadikincseknek, sőt az emberanyagának is. De nem tarthat azért se sokáig, mert mind a két részen a végső elkeseredettség — egyik oldalon azért, hogy a biztosnak hitt, diadalmas béke meghiusult, a másik oldalon az önvédelem kétségbeesése miatt, —

kettőzött erővel kergeti egymásra a hadakat és ez előreláthatóan siettetni fogja a döntő, utolsó ütközetet. Nem tarthat sokáig, mert a téli hadjáratra egyik fél sincs teljesen fölkészülve, fölszerelve, — tehát érdekük, hogy az mentől rövidebb ideig tartson.

Minden vigasztalásunk ebben van, kárpótlásul az elveszett, meghiusult békereményekért. Nem tarthat sokáig és minél hamarabb ér a végéhez, akkor annál szűkebbre szorul az a veszedelem, hogy belőle már nagyobb konfliktusok eredhetnek. Látszat szerint a nagyhatalmak már nem is akarják érvényesíteni a maguk nézőpontjait, érdekeit. Még egyszer egymásra szabadítják a törököket és a szövetségeseket, mint a bikát és a toreadort, a melyik győz, annak kijár a taps, a jutalom; a legyőzöttek az eltakarítás, a csöndes részvét.

A világ érdeklődése egyébként nem is a csataldzsai vonal felé fordul, a hol a tábor-tüzek újra kigyultak; hanem egy levél utját követi. A levelet királyunk írta Miklós orosz cárnak. A levél tartalmából sokat sejtenek, biztosan nem tudnak. Annyi kétségtelen, hogy mindakét uralkodó tartalékosainak sorsát közelről érinti a hercegi postásra bízott levél. Ha már kikerülhetetlen, hogy a Balkánon még egyet, utolsót dözsöljön a tömeghalál: miért kelljen Európának ehhez állig fegyverben, drága hadikészülődésben kibicelni?

Ellentétes természetek.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Nem emlékezem több olyan szép éjszakára, mint az a szilveszteri volt. Éjszakázó ember voltam mindig, de épen az ilyenek nem látnak semmit az éjszakából, annak mély és csodás titkából. A kávéház nehéz párázata, a korcsmagó, vagy a mámoros fejét megcsapó hűs utcai levegő még nem az éjszaka. Én megtanultam, megismerem ekkor, hogy mi.

Furcsán és forrón éreztem magamat már egész este. Soha még találka annyira nem nyugtalanított, mint ez az éjféltre ígért, váratlanul elem omló, titokzatosan reámlépő. Megvacsoráltam és tíz óraker már hinn voltam az utcán.

A máskor már alvó kisvárosi háztorok ezúttal vidáman éltek. Ablakaik ragyogtak, falaikon szinte átpiroslott a mámoros kedv, kitézesedett a bohókás hangulat, kacagott a szilveszteri vidámság. A komoly, lezárt kapuk megnyitáltak és elkésetten vendégségbe igyekeztek, csupa jókedvű, kacagó, étellel és hangulattal teli emberek kerültek az utcára. Kocsi gördültek tova az éjszakában és egy pillanatra megláttam bennük a jelmezes, álarcos vidámakat, akik valami szilveszter éji álarcos mulatságra siettek.

A város élt, nem aludta randes, tyukokkal nyugovó álmát. Aztán az élet lassan behuzódott a házakba. Tizenegyet kongattak az órák. Keresztül kasul róttam az utcákat és most már magának az utcának és az éjszakának csöndes, rejtelmes életét néztem. Embert alig láttam. Akiknek nem jutott vendéglátó, baráti család, amelyek körében az újév első percére várjanak, azokat

is befogadta már a kávéház, a vendéglő, a korcsma. Bus és mogorva egykedvűséggel lépkedő rendőrök ámulattal és elgondolkozva néztek meg. A vidámság éjszakájában egy kőborló, ödöngő magányos férfiember! Ugyan mit akarhat?

Este kevés hó esett, azután pedig száraz, kemény hideg lett. A hócsomók élesen csikorogtak lépteim alatt és a járdák szélén nagyokat ropantak a jégborrel bevont pocsoltyák. Az ég sötét volt és fellegeinek nehéz, komor sötétsége mintha egészen az alacsony házak fölé nyomta, süllyesztette volna az égboltot. Az utca is sötét volt, talán minden száz, kétszázlépésre kerékkelt sárga fénykört egy gázláng. Holdvilágos világítás volt. A naptár holdvilágot jelzett, tehát javarészt a holdra bízta a világítást. De az öreg hold ott aludt a fekete felhők mögött és a város olyan volt, mint egy nagy fekete köntös, amelyre vörös fénynyalábok és sárga körudvarok himeződtek. A sárga körök az utcai lámpák, a vörös fénynyalábok az ablakokból kiáradó lámpavilágok voltak.

Ilyeneket nézve, látva, barangoltam két álló órahosszat. Minden félére gondoltam, a sötétségre, a fényre, az éjszakára, a mulató emberekre, költeményeket — szavamra mondom, valóságos költeményeket alkottam mábamban. Hiányszót az éjszakához, ódat a vidámsághoz. Majdnem, hogy fennhangon nem beszélgettem önmagammal. Csak Erzsébetre, csak az ígérkező találkára nem mertem gondolni. Ezek a gondolataim lefogva, lefojtva lobogtak, zibongtak a szívemben. Föltém föltárni, megnézni, elemezni őket. Azt már nagyon is tudtam, hogy erős, kívánságos szerelemmel szere-

tem Erzsébetet. És most ez a találka neki talán egyszerű bohókodás, szeszély, kedvtelés, legjobb esetben barátságos figyelem, én pedig ostoba, képzelődő és szerelmes esztelenséggel képes volnék azt magyarázni, azt találni meg benne, hogy ő is szeret! Egészen bizonyos, hogy erről szó sem lehet — mondtam magamnak, — de már a következő percben hozzátettem azt:

— De, hátha mégis!

Végre — igazán azt hittem, hogy sohasem fog megtörténni — éjféli lett. Mikor az az első órakongás hangzott, megálltam az utcasarkon. Lám, addig soha sem vettem észre, hogy milyen figyelmesek a toronyórák. A világért sem zavarnak egymás ütését. Először élesen egy kicsi öreg templom kezdte. Aztán távolabbról a város háztoronyórája szól erős, mélyeszes zenélő hangon. A harmadik, a székesegyházi már kissé udvariatlan volt. A város házi óra még csak a tizediket verte, mikor ő belekezdett nehézszavu, kimért, méltóságos munkájába.

Tehát éjféli! Ha az ember szerelmi találkára megy, nincs tele annyi remegéssel, annyi nyugtalansággal, kíváncsisággal, mint akkor, ha nem tudja, hogy mivel is várja tulajdonképpen a találka. Lázás türelmetlenséggel sétálgattam az öreg, ódon ház előtt. Csipkés függönyökön át, apró párnákba, cicomákba, apróságokba ütközve, amelyekkel tele voltak aggatva az ablakok, szűrődött le az utcára a fény. Az egyik szobában haragosvörös ernyős lámpa égett, ez volt a közös szoba, az ebédlő, a másikban, — Piroskában — egyszerű ernyőtlen, fehérfényű, a két leányéban pedig zöldes. A lámpákat láttam, mást semmit. De mégis: az egyik ablaktól elshant valaki.

Erdek harcok a választójog körül.

— Az intelligens munkásért. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, február 3.

A Gyáriparosok Országos Szövetsége tegnap délelőtt Chorin Ferenc elnöklésével közgyűlést tartott, a melynek napirendjére az adóreform és a választójogi javaslat dolgában való állástoglalás volt kitűzve.

A gyárosok.

Chorin Ferenc megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy miután a kormány az adótervek végrehajtását egy évre elhalasztotta, ebben a kérdésben nem kell a szövetségnek most már állást foglalnia. A választójogi reformnak — a másik kérdésnek, a melyik miatt a közgyűlést egybehívták — a magyar gazdasági élet szempontjából is óriási jelentősége van, a kormány javaslatát nem alkalmas ennek a kérdésnek megoldására, a nem más félénk, bátoratlan kísérlet, mostani formájában nem is teljesíthetné hivatását és sok tekintetben az eddigi állapothoz viszonyítva is visszacsúszást jelentene. Részletesen kifejti, hogy a javaslat, ha törvénygyé válnék, végkép elmérgesítené a munkaadó- és munkás viszonyt.

Gratz Gusztáv dr., a szövetség igazgatója beterjesztette azokat a statisztikai adatokat, melyeket a szövetség időközben a javaslat megvalósítására beszerzett. 294 vállalkozótól közel ötvenezer huszonegy éven fölül lévő férfimunkásra érkezett válasz. Az adatokból kitűnik, hogy a 30 éves korhatár fölött a munkásoknak 26 százaléka elesnek szavazati jogától. A 30 éven fölül lévő munkások közül a hat elemi osztályt csak 19 százalék végezte el. Tízezer huszonegy éven fölül lévő munkás közül, aki elvégezte a hat elemi osztályt, ezt csak 4400 tudja igazolni. Hét ezer harminc éven fölül lévő munkás közül pedig, aki ugyancsak elvégezte a hat elemi osztályt, csak hármezer tudja ezt igazolni. Végső eredményben a beszerzett adatok szerint a 28.410 teljeskorú munkás közül a hat elemi iskola elvégzése címén csak alig tíz százalék kerülne be a választók listájába. Határozati javaslatot terjeszt elő, amely kimondja, hogy a kormány javaslatát nem alkalmas a választójogi probléma megoldására, különösen a 30 éves életkorok és az egy helyben töltött hosszú munkaidőnek mint a szavazati jog előfeltételének fölállítását.

Shwartz Gyula védelmébe vette a kormány javaslatát. Nem hiszi, hogy volna munkaadó, a ki

munkását politikai okokból elköldené, Wimmer Pál (Szeged) azt hangoztatja, hogy a választói jogosultság megállapításánál minden korláttól el kell tekinteni. Energiusabb tartalmat szeretne adni a határozati javaslatnak. Ullmann Gyula az építőiparosok nevében foglalkozik a javaslattal, s kifejti, hogy ebben a szakmában csak három munkást ismer, aki két évnél tovább dolgozott egy helyen. Nem fél a szocializmus előnyomulásától. Lukács Jenő azt óhajtja, vegyék be a határozatba, hogy az ellenzék részvétele nélkül ne tárgyalja a képviselőház a javaslatot. Mondja ki a szövetség azt is, hogy a tömegsztrájkokkal szemben semmilyen rezortívul nem fog élni. Szentpály István országgyűlési képviselő a 24 éves korhatár mellett szól föl. Az ipari munkáságnak jogokban való részesítése a magyarság javára szolgál.

Hegedűs Loránt, Woltitz Gusztáv és Chorin Ferenc felszólalása után a közgyűlés a Gratz Gusztáv által előterjesztett határozati javaslatot elfogadta.

A nemzet hű tükre.

Nagyváradról jelentik: A Biharmegyei Gazdasági Egyesület Markovits Antal elnöklésével vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a választójog kérdésében állást foglaljon. Telegdy József orsz. képviselő hosszabb előadói beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy tekintettel az ország mezőgazdasági jellegére, a kormány választójogi javaslata, mely az országban ezt a tényleges állapotát tartja szem előtt, az ország gazdasági eloszlása hű tükrének mondható. Az előadó a következő felirat elfogadását javasolja:

Nagyemlétségű Lukács László miniszterelnök mint belügyminiszter urnak: A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a mai napon tartott közgyűlésén hozott határozatából kifolyólag üdvözlőjük Nagyemlétségű önöket abból az alkalomból, hogy az egész ország népessége óhajtatásnak eleget téve, egy új, a mai viszonyoknak megfelelő választójogi javaslatot méltóztatott a képviselőházhoz beterjeszteni. E javaslat alapelveivel mi egyetértünk, mert abban a jogok kiterjesztését látjuk és a nemzet egységének megőrzését célzó helyes intézkedéseknek látjuk. Nincs kifogásunk ama több szőr hangoztatott elhatározás ellen, hogy a részletekben hajlandó meg a különböző oldalról kívánt olyan változtatásokat is elfogadni, melyek az intelligens munkásság minél teljesebb érvényesülését kívánják elősegíteni. Örövendünk, hogy a közgazdaságunk odafejlődött, hogy e javaslat törvényerőre emelésével egy számbavehető munkásság illeszkedhetik bele a magyar állam gépezetébe. — Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az ország lakos-

ságának túlnyomó többségét és erejét ma is a földművelő lakosság képezi. E körülménynek — ha a törvényhozás a nemzetnek hű tükre és igaz képviselője akar lenni — az új választójogi törvény rendelkezéseiben továbbra is kifejezésre kell jutnia. Ezt mint a gazdasági képviselő egyik szerve, kötelességünk hangsúlyozni. Miután pedig azt tapasztaljuk, hogy a munkáselem szertelen érvényesülését célzó agitáció tulságos követelésekkel áll elő, azal a tiszteletteljes kéréssel járunk Nagyméltóságod elé, örködjük továbbra is a fölött, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság jogos érdekei háttérbe ne szoríttassanak és a jogos érdek megőrzésével a törvényhozás az ország valódi képe — túlnyomólag mezőgazdasági képviselő — legyen. Teljes bizalommal viseltetvén Nagyméltóságod személye iránt, meg vagyunk arról is győződve, hogy nem hiába fordulunk az igazság szavával Nagyméltóságod elé. Biztosítjuk, hogy a szenvedély szavával és a presszióval szemben, amely fegyverekkel mi élni nem akarunk, mert annak a közelében helye nincs, hazafias törekvése megvalósításának rögzős útján benünk mindenkor hű követőkre fog találni.

Molnár Imre dr. jogakadémiai tanár a magyarság szempontjából üdvözlö a kormány választójogi javaslatát.

Moskovits József dr., a kereskedelmi és iparkamara elnöke nem helyesli az egyoldali állásponthoz, melyet a mezőgazdaság érdekében ez indítvány foglal. A mezőgazdaságnak is érdeke, hogy az ipar fejlődjön és megfelelő parlamenti képviselőhöz jusson. Élesen kikel az általános sztrájk ellen, majd azt sürgeti, hogy a választójog alapja a magyar irás-olvasás legyen.

Telegdy indítványát ezután egyhangulag elfogadták. A gyűlés ezután Tisza István gróf házelnököt táviratilag üdvözlölte.

Az igazságügyminiszter az általános sztrájkról.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter, a marosújvári kerület újból megválasztott képviselője érdekes nyílt levélben számolt be választóinak az első megválasztása óta történt politikai eseményekről. Hosszasan foglalkozik levelében az obstrukció elleni küzdelemmel és annak befejezésével. Ezután a külpolitikai helyzetet világítja meg és rámutat arra, hogy a nehéz időkben súlyos feladat hárult a magyar igazságszolgáltatásra is, amelynek fórumai előtt az utóbbi hónapokban a magyar nemzet elleni agitáció és kímkedés miatt százkilenc vádolt ellen hoztak ítéletet, halva gyanúsított pedig még vizsgálatai fogságban ül. Behatóan foglalkozik a választójogi reformmal. Kijelenti, hogy hiva a választójog demokratikus ala-

Csönd, csönd volt, mélyszéles nagy csönd. A falak között most mindenféle nagyokat ittak az ujesztendő öröme. Pezsgős palackok durrogtak, habzott a csipős ital, forrt a fűszeres, illatos puncs és vidám, összebujó leányfejek előtt susorgott, olvadt az ólom, amelyből a jóvendőt kiöntik... Az utcára nem hallatszott ebből semmi. Nagy-nagy csendesség volt, úgy hogy azonnal meghallottam, amikor odaát nehézkesen nyikorogott a kapu zárjában a kulcs. A jeges hátu pocsolyák keményen ropogtak a lábam alatt, amint átmentem az uton.

A kicsit, alig befurakodásra elegendő megnyíló kapuban egy pillanatra láttam Erzsébet arcát, kedves, piros pettyes házi ruháját, arca köré fonódó haját, aztán sötét lett, a kapu becsukódott. Felülről zongoraszó hangzott és édes, hullámzó leánynevetések. Előttém halk ruhasuhogás, forró lélekzetvétel, gyöngéd mozdulatok, majd, amint szemem a sötéthez hozzászokott, az egész karcu, kacses leányalak...

— Erzsébet — suttogtam és kinyújtottam feléje a kezemet.

Kitért előlem, azután ő fogta meg mindkét kezével az enyémet.

— Köszönöm Pista, hogy eljött — mondta.

— Dahogy is, én köszönöm, hogy eljöhettém. Ki van fenn?

— Itt van Olchvay, Mária-nak két barátnője, aztán két jogász, meg Démer ur, Piroska keresztapja. Tudja az a kedves öregur, akit maga anynyira ki nem állhat.

Én bizony semmitse kedves öregurról, ki nem állhatásról nem tudtam, Démer urnak pedig soha hírét sem hallottam, de hát törődtem is ezzel! A kapuboltozat döngött a fejünk fölött.

— Valaki táncol.

— Igen a leányok. Mária-nak jó kedve van ma nagyon. Piroska is táncolt az előbb.

— No hát én nem nagyon hiányzom innen — mondottam kis keserűséggel. Mert hát ugyan egy cseppet sem busalkodtam Piroska után, de az mégis bántott, hogy Piroska sem gondol báratosan rám.

— Láska, — folytattam — jó, hogy nem hallgattam a délutáni hívására. Minek mentem volna olyan társaságba, ahol senki sem érzi a hijjamat?

— Valaki talán mégis — szólt Erzsébet. A kezünk még mindig egymásban volt és összefonódott.

— Maga?

— Igen.

— Aztán... Az ember soha sem tudja tisztán visszaidézni az emlékeztetés, hogy az ilyesmi hogyan történt. Tudom, hogy egyszerre Erzsébet ott volt a két ölelő karomban, a szája a számon, a lehelete összehullámzott az enyémmel. Talán én húztam őt magamhoz, talán ő simult közelebb, ki tudná ezt. Oly csodálatos, oly fontos és olyan bódult volt ez a pillanat, hogy lehetetlen arról tiszta képet adni.

Igy tudtam meg, hogy Erzsébet szeret. És hogyan szeretett! Első csókja is égető, harapós tüzláng volt és a többiek, a későbbiek még inkább olyanok. Azon a szilveszteri estén persze nem beszélünk semmiről. Erzsébet pár percig mert csak velem maradni, aztán csókosan elbucuzott és találkozót adott másnapra.

Ezen a találkám akartam mindjárt tisztázni a helyzetet: azt, hogy mi volt a hadnaggal, Olchvayval, Erzsébet eljegyzésével ezután a fordulat után. Erzsébet azonban nem hagyott szót hoz jutni. A korszón találkoztunk délelőtt, nagy

nyilvánosan és Erzsébet mást nem akart hallani, csak azt ismételtette velem, hogy szeretem-e.

Egy hét telt bele, amíg meg tudtam mondani neki, amit akartam. Kissé különös választ adott.

— Ne törődjön a hadnaggal. Majd el fog tűnni. Egészen biztos vagyok abban, hogy ő sem szeret. Talán szeretett, talán azt hitte, hogy szeret, amint egyszer egy kicsit én is hittem. Már ugyis emlegette multkor, hogy az anyjával kell beszélnie. Bizzuk Olchvayt a sorsára.

— Nem! — mondottam határozottan. — Erzsébet te egészen kellesz nekem, egészen. Egy cseppet, egy pillanatot, egy kézzorítást sem akarok belőled átengedni, odaadni másnak. A magaménak akarok teljesen, téged, a hajadat, az arcodat, a karcu derékodat, a hajladozó karodat, az egész, egész testedet.

Erzsébet lesütötte a szemét. Sötét pirosság űlt ki az arcára, de a szava bátran, szenvedélyesen csengett.

— Hiszen ugy is ez lesz, így leszek a magáé előbb-utóbb!

Csak ennyit mondott, de ez a rövid mondat izzó parázssal sűtött és úgy világított, mint a déli nap.

S amikor erre a kis beszélgetésre rá gondoltam — mondanom sem kell, hogy sokat gondolkodtam rajta — akkor két dolgot láttam meg: Az egyik az volt, hogy én Erzsébetet azért szerettem oly hevesen, mert másé és azért leszek vele örültem boldog, mert mástól veszem el. A másik pedig az, hogy Erzsébet másfajta leány, mint a nővére. Ha Piroskát hidegnek, szerelemtől tartózkodónak mondhatom, ha Piroska a megfagyott, megmerevedett mult, akkor Erzsébet az élő, piros, hús és vér, lángoló és végtelen jelen.

pon történő széles kiterjesztésének, de a tulzó radikálisok és szociáldemokraták elveit nem osztja. A kormány törvénytervezete a nemzetiségeknek is kiterjesztett jogokat ad, a román képviselők száma például előreláthatóan meg fog háromszorozódni. Végül megemlékezik azokról a támadásokról, amelyeket az általános sztrájk elleni nyilatkozatai miatt út érték. Semmi olyat nem mondott és tenni sem fog, ami törvénybe ütköző volna, hanem igenis: minden törvényes eszközzel teljesíteni fogja a kötelességét akármilyen terrorizmussal igyekezzenek is attól eltántorítani. Helyét mindaddig megtartja, amíg azt a nemzet érkeke kívánja és amíg a többség bizalmát bírja. Am ha ezek a szempontok távozását kívánják, könnyű szívvel tér vissza pármoly percben s hoz az íróasztalához, amely mellett mint egyetemi tanár és bíró békesen dolgozott.

Szterényi a választói reformról.

Szterényi József cikkét irt a *Neue Freie Presse* be a választói reformról. Élesen és részletesen kritizálja a javaslatot és álláspontját ebbe az ítéletbe foglalja össze:

A választójogi javaslat sem az ipart, sem a munkásosztályt nem elégíti ki. A javaslat sem liberális, sem nem demokrata, sőt még csak konzervatív sem, de ha még oly jó volna is és ha az ország túlnyomó többségét kielégítő is, akkor sem volnának a mi sajnálatos parlamenti és politikai viszonyaink arra alkalmasak, hogy egy ilyen nagyfontosságú törvényjavaslatot felintézhessünk. Bármily fontos és sürgős a választói reform megalkotása, mégis azt merném ajánlani, hogy a legfontosabb Magyarországra nézve nem ennek a reformnak a megvalósítása, hanem a politikai viszonyok szanalása és a parlamenti rend azonnal való helyreállítása. Ha ezt elértük, akkor lehetne legelső gondunk egy megfelelő választói reform komoly megalkotása.

Nem lesz protestáns államtitkár.

Holnap közli a hivatalos lap Jankovich Béla képviselőházi alelnöknek vallás- és közoktatásügyi államtitkárrá való kinevezését. Ezzel a tényvel Balogh Jenő helyét betöltötte a kormány. Sok államtitkár aspiráns lemaradt a versenyben. Mikor nyilvánosságra került, hogy Zichy János gróf Jankovichot választotta első munkatársául, a zongorok csillapítására azt is közölték, hogy a kultuszminisztériumban egy harmadik államtitkári állást szerveznek. Jankovich Béla ugyanis katolikus, már pedig régi szokás, hogy ha a vallásügyi miniszter katolikus, akkor az államtitkár protestáns vallású. Ezt a régi gyakorlat most nem követik. Biztos forráskól értesülünk ugyanis, hogy a kultuszminisztériumban nem szerveznek új államtitkári állást.

MULATSÁGOK.

(=) A színház műszaki személyzetének estélye. Nagy érdeklődés mellett tartatott meg a Nemzeti-színház műszaki személyzetének iarsangi estélye. Az érdekes műsort Székely Béla hírlapíró konferálta ötletesen. Huszár Károly néhány énekszámot, Nógrádi Malvin kabarédalokat, Tomai Masa és Hajdutska László pedig táncduettet adott elő. Szalay Dezsőke egy kis dalt énekelt kedvesen. A színház személyzete a Róndnek muszáj lenni című szindarabot adta elő nagy siker mellett. Balázs Bálint magyar dalokat énekelt. Nagy sikerrel járt Kállay Jolán fellépése. Herold Ede kurucdalokat, Nagy Etel pedig monologot adott elő. Győző Alfred a Tót táncmester című monologot mondta el. Végül Gyurkovics Irma Gyurkovics András zenekarának kísérete mellett dalokat énekelt.

(=) Dalos estély. Az aradi műv. dalegylet február hó 8-án este 8 órakor tartja a „Központi szálloda” külön termében ez évi első dalosestélyét. Ez estélyen avatja fel a dalegylet a mult évben, Piskin tartott kerületi dalosversenyen nyert első díjat, egy remek kivitelű ezüst serleget. Az előnyösen ösmert dalegylet rendezősége

minden intézkedést már megtett, hogy az estély, minden tekintetben sikerüljön. A végleges műsor úgy lesz összeállítva, hogy az előadás a legkényesebb igényeket is kielégíti.

(=) Fényes Annuska a kereskedelmi utazók estélyén. A fényesnek és sikeresnek ígérkező kereskedelmi utazók estélye rendezőségének sikerült az estélyen való szereplésre megnyerni Fényes Annuska színművésznőt, ki teljesen új műsorszámokkal fog a közönség elé lépni. Fényes Annuska minden egyes aradi szereplése mint valami kedves emlék, felejthetetlen művészi esemény él a közönség lelkületében. Az est rendezősége a nívós műsor dacára igen mérsékelt beléptidíjat állapított meg, személy-jegy 2 korona, család-jegy 5 korona, továbbá korlátolt számban 2 koronás karzet jegyek is kiadtnak.

Időközi választások.

(Politikai czaták.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Három kormánypárti képviselő elhalálozása és Balogh Jenőnek miniszterré történt kinevezése folytán négy mandátum üresedett meg az utóbbi napokban. Marosújváron, Balogh kerületében volt a legcsöndesebb, Budapesten a kilencedik kerületben lesz a legizgalmasabb választási küzdelem. Balogh Jenőt ma egyhangúlag újra megválasztották Marosújvár képviselőjévé.

Eiharban, az öngyilkossá lett Várady Zsigmond kerületében Morvay Zsigmond dr., nagyváradi ügyvéd lépett fel munkapárti programmal. A választást jó későre, február 13 ára tüzte ki a központi választmány. Eleinte úgy volt, hogy az ellenzék nem megy harcha, tekintettel arra, hogy Biharban rejonganak Tiszáért. Most azonban hatvan tugu káldöttség jött Biharból és Tarján Mihály dr. fővárosi ügyvédet fölkérte a jelöltség elfogadására. Tarján már volt egyszer jelölt a bihari kerületben a Mezőfi féle szocialista párt programjával. Sok százan szavaztak akkor Tarjánra, akit most az egész ellenzék támogatni fog.

A harmadik választás Ilyefalván, Háromszék megyében lesz. Itt állit először jelöltet a köztársasági párt. A megye volt főjegyzője, Szacsavay Gyula dr. sepsiszentgyörgyi ügyvéd lép föl republikáns programmal. Szacsavay a legutóbbi általános választáson százegynéhány szavazattal maradt kisebbségben. A munkapárt jelölje eddig ismeretlen.

Nagyon kemény lesz a választási hadjárat Budapesten, a Ferenccvárosban. A kormánypártot itt szétzilalta az adókérdés. A szövethozott ellenzék Hadik János gróf, volt koalíciós államtitkár jelöltségét kívánja. Hadik körül a kerületi negyvennyolcasok és a demokraták sorakoznak. Nemsokára megindul az agitáció. A kormánypárt hírszerint Helvey Tivadar dr. gyárost akarja fölléptetni. Ellenzéki körökben biztosra veszik a kilencedik kerület visszahódítását. A szocialista munkásság élénk agitációt fog kifejteni az ellenzéki jelölt érdekében, bár Hadik Jánost nem tartja a legalkalmasabb politikuskának egy olyan küzdelemben, mely demokratikus elvekért folyik.

VÁROS ÉS MEGYE.

Bizottsági ülés. A lóvasut megváltásának előkészítésére kiküldött nagybizottság holnap délután négy órakor Varjassy Lejos polgármester elnöklésével tartja ülését. Ugyanez a bizottság tárgyalja az aradi gázipar részvénytársaságnak a koncesszió meghosszabbítására vonatkozó kérvényét is.

Sarlot Domokos nyugdíjkérvénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Sarlot Domokos, Arad városának sok éven át volt kiváló főkapitánya vasárnap adja be nyugdíjazás iránt való kérelmét. Sarlot vasárnap személyesen járt fönn a városházán és átadta Varjassy polgármesternek az alábbi szövegű kérvényt:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Már a mult évi március 12-ike óta csekély kivetellel a mai napig ülő idegzaabában szenvedek, mely betegség engem minden komolyabb s különösen járással kapcsolatos munkára képtelenné tesz. Mivel egy tapasztaltam, hogy ezen betegség még hosszabb ideig fog gyötörni s mert nem akarom, hogy betegségem által hivatalnoktársaim terhére és a város közönsége kárára legyek s mert továbbá nem akarhatom, hogy az általam mindig a legnagyobb szeretettel s egyéniségem teljes erejével, lelkiismeretesen betöltött főkapitányi állás ügyköre bármely hátrányt szenvedjen, tisztelettel kérem, hogy engem nyugdíjomanynba helyezni méltóztassanak.

Folyó évi január elsején életem 68 ik évét töltöttem be, tehát nyugdíjazabályzatunk értelmében a nyugdíjomba helyezést kérni jogosítva vagyok. 1875. évi december elsején Arad város közönsége valóságos aljegyzőnek választott meg, tehát tényleges nyugdíjaztatásomig 37 év és mintegy két három hónapot töltöttem minden megszakítás nélkül Arad város szolgálatában. Ezen szolgálati időhöz 20393—1896. számú végzés értelmében milleniumi elismerésként megszavazott három évet hozzá számítani jogosítva vagyok. Tehát összesen teljes 40 szolgálati év számítandó nyugdíjazásom esetére.

Kérem ennélfogva nyugdíjamat a most élevezett hatezer korona évi fizetés alapul vételével megállapítani és részemre folyóvá tenni.

Bátorkodom a tekintetes Törvényhatóság figyelmét felhívni arra, hogy én főkapitányom 1890 év február 25-én lettem kinevezve, tehát folyó év február 25-én teljes 23 évet töltöttem ezen általában tudott idegbontó, felelősségterhes állásban s mindentör a legnagyobb buzgósággal és lelkiismeretességgel igyekeztem a hivatalt betölteni s munkámmal nemcsak mint főkapitány, hanem mint a város tanácsának tagja, minden irányban, amihez csak értettem, városomnak és annak közönségének mindenkor hasznára lenni törekedtem.

Hogy ez így van, nem kell bővebben indokolnom, mert igazolják mindenkor hivatali főnökeim, hivatalnoktársaim s mindazok, kik velem hosszú szolgálati éveimben együtt működtek s intézkedéseimet végrehajtották.

Amennyiben tehát a tek. Törvényhatóság az ügybuzgó szolgálataimat megjutalmazni hajlandósággal bír, arra kérem a Törvényhatóságot, kegyeskedjék nekem az állás után élvezett 1280 korona lakbér után és a törvényhozás által nemrégiben alkotott nyugdíjtörvényben megállapított hányadot nyugdíjaim kiegészítésére megszavazni. Ezen kéresem megtételére az bátorit, hogy az állami tisztviselők lakbéré után a törvényhozás már megállapította a nyugdíjat, de legújabbán Arad megye törvényhatósága is a megyei tisztviselőkkel szemben hasonlókép járt el, előre látható tehát, hogy Arad város nem fog elzárkózni attól, hogy tisztviselőit hasonló jótétményben ne részesítse.

Meg vagyok győződve, hogy a Törvényhatóság velem szemben, aki közvetlen a küszöbön álló változás előtt vagyok képtelen betegség miatt állásomtól megválni és nyugdíjba menni méltányos lesz és fenti kérelmemet teljesíteni fogja.

En mint fiatal tisztviselő 1877 ben, mint est a közgyűlésnek január 13-án kelt határozata igazolja, az árvis alkalmával teljesített munkámért lettem megdicsérve. 1879. évi december 7. és 8-án szintén teljesítettem e két napon egyfolytában árvédelmi terhes munkát, melynek nyomában járó dícsereit és elismerést az árvis lefolyára utáni közgyűlési jegyzőkönyvben feltalálható.

En azt hiszem, sőt tapasztalatból tudom, hogy reumatikus bántalmaim ezen rendkívüli szolgálataim nyertek alapot, s a hosszú, terhes, sokszor különösen tüzesetnél éjjeleket igénybe vevő szolgálataim fejlesztették ki a mai munkaképtelenségig. Arad, 1913. február hó 3. Teljes tisztelettel Sarlot Domokos főkapitány.

Letartóztatott bankigazgatók.

— Csalás hamis könyvkivonattal. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 3.

Megirtuk vasárnap, hogy a rendőrség szombaton éjszaka csalás miatt vizsgálatot indított Radó Elek, a Magyar Birtokértékesítő és Közvetítő Bank Részvénytársaság igazgatója ellen. Az eljárást a rendőrség befejezte és Radó Eleket, a bank vezérigazgatóját, Fenyő Ernőt a Közgazdasági Hitelbank Részvénytársaság igazgatóját és Sebestyén Arturt, a ki szintén igazgatója volt ennek a banknak, a rendőrség ma délben letartóztatta.

Radó Elek még tavaly júniusban alapította a Magyar Birtokértékesítő és Közvetítő Bank Részvénytársaságot, amely azonban, mint most kitűnt, egy pillanatra sem működött. Az Intézet nagyszámu tisztviselői csak arra valók voltak, hogy Radó újabb és újabb pénzforrásra tegyen szert, mert minden alkalmazottjától kauciót követelt, amit elköltött. Bankjában volt három ügyvezető igazgató, de főlős számmal voltak könyvelők, pénztárosok és más tisztviselők is, úgy, hogy egy-egy munkakört hat emberrel is betöltött, csak hogy minél több óvadékot szerezhesen.

A nyomozás során ötven tettek följelentést a szélhámos bankigazgató ellen. Gárdos Gábort pénztárosnak szerződöttette és tizenötezer koronáját sikkasztotta el; Vadly Emil dr. ügyvédet gazdasági tanácsosnak alkalmazta és tizenhatezer koronáját sikkasztotta el; Ledniczky János egri városi tisztviselőt igazgatóul szerződöttette és huszonegyezer koronáját sikkasztotta el; továbbá kétszolgálatól összesen kétezer koronát. Az elsikkasztott óvadék összege ötvennyolcezer korona.

A bankalapításban, mint jelentették Radónak Gellért Márton volt a társa, a ki jelenleg a pest-vidéki törvényszék fogházában ül le kilenc havi börtönbüntetésért. Gellért Márton a fogházban hallgatta ki tegnap délelőtt a rendőrség. Kihallgatása során meggyőződtek róla, hogy Gellért főképpen a részvényesek verbuválásánál munkálkodott.

Tegnap délelőttre megidézte a rendőrség Fenyő Ernőt, a Közgazdasági Hitelbank igazgatóját is, akinek az a büne, hogy hamis könyvkivonatot készített. Fenyő ötven koronát kapott Radótól azért a baráti szivességért, hogy könyvkivonatban igazolta azt, hogy kétszáz ezer korona alapítókének egyharmada, vagyis hatvannyolcezer korona már befolyt, holott csakis az ügyészi állásra szerződöttetett Egry Béla fizetett be huszezer korona értékű részvénye után háromezernegyszáz koronát. Egry Béla azonban látván, hogy a pénzügyintézet egyáltalában nem működik, még októberben leköszönt ügyészi állásáról. Fenyőt a kihallgatása után a főkapitányságon tartották egész éjszaka.

Ma azután Fenyőt is letartóztatta a rendőrség. Hasonló sorsra jutott a bank másik igazgatója, Sebestyén Artur is, akinek a közreműködésével szerezte meg Radó a hamis könyvkivonatot. Sebestyén szombaton valahogyan meghallotta, hogy baj van, mindenáron szabadulni akart a csávából, azért lakásán azt mondta, hogy Bécebe utazik üzleti ügyben. Vasárnap este detektívek jelentek meg a lakásán, de nem találták már otthon. A vizsgálóbíró kiadta ellene az elfogató parancsot, de Sebestyén ma reggel önként jelentkezett a főkapitányságon. Kihallgatása során beigazolódott bűnössége és délben őt is letartóztatták. Érdekes, hogy Radó Elek állandóan bankalapításokon fáradozott, sikerült is különösen Erdélyben számos vállalatot és részvénytársaságot alapítania,

de mindenhol súlyos visszaéléseket követett el és a legtöbb általa alapított vállalat tönkrement. Radó eddig a vidéken tizenkét bankot alapított, a budapesti volt a tizenharmadik műve.

A hadsereg átszervezése.

— Ujtások a csapatoknál. —

Saját tudósítónktól.

Bécs, február 3.

Bécsből jelenti tudósítónk: A régi véderőtörvény értelmében — mint ismeretes — a három esztendőig szolgáló közös hadseregbeli katonák hét évet töltöttek a közös hadsereg tartalékában, azután pedig a honvédségi tartalékállományba helyezték át őket. Az új véderőtörvény szerint azonban a közös hadsereghöz besorozottak teljes szolgálati idejüket a közös hadsereg tartalékában tartoznak teljesíteni. Természetes, hogy az új véderőtörvény életbeléptetését megelőzőleg besorozottak és szolgálatot teljesítők között vannak olyanok, akik a régi törvény értelmében bizonyos idő múltán a honvéd-tartalékba lépének át. A közös hadügyminisztérium és a két honvédelmi minisztérium között most folynak a tárgyalások arra vonatkozólag, hogy mi történjen ezekkel a katonákkal, milyen átmeneti intézkedésekkel tartassák meg a közös hadseregbeli régebben besorozott legénységet szolgálati kötelezettségének teljes tartamára a közös hadsereg kötelékében. Az átmeneti intézkedésekkel mar most hatályon kívül helyezték a régi véderőtörvénynek azt a rendelkezését is, amely szerint a honvédséghez átlépő tartalékosok és póttartalékosok tartoztak legkésőbb január nyolcadikáig tartózkodási helyük előjáróságánál jelentkezni és katonakönyvüket honvédségi könyvvé átírás céljából bemutatni.

Az új véderőtörvény alapján egyébiránt már hozzákezdtek az osztrák-magyar hadsereg modern szervezetének megalkotásához. Ez a munka új csapat formációkkal jár és ezeknek az új formációknak egy részét meg ebben az esztendőben megvalósítják. Nagy változások lesznek elsősorban a tabori tüzérségnél. Minden tabori tüzérezrednél, amely idáig négy ütegből állt, egy ötödik és később még egy hatodik üteget is szerveznek. Az osztrák Landwehr tüzérségénél, amely nyolc tabori tarack divízióból áll, minden divízió mellé egy tabori tüzérüteget csatolnak. Ezzel vátik meg az alapját a később kifejlesztendő Landwehr-tüzérségnek. A szervezés alatt álló honvéd tüzérség két tabori tüzérezrede is megkapja majd ezt az ötödik üteget.

Máris folyamatban van az eddigi korneuburgi katonai vasuti ezred mellett felállítandó második vasut-ezred szervezése. Az új vasuti ezredet Budapesten helyezik el. A tabori távirászezredet is jelentékenyen kibővítik és az eddiginél jóval nagyobb létszámra emelik. Az eddigi utászcsapatokat külön utász és külön robbantó (sappeur) csapatokra osztották, mert a technikai szolgálat sokoldalúsága ezt az elkülönítést megkívánta. Az utászcsapatok létszámát a közel jövőben két új utász zászlóalj felállításával emelik.

A legközelebbi intézkedések közé tartozik a munkás különítmények szervezése. Minden gyalogezrednél és vadászzászlóaljnal alakítanak ilyen különítményt, amely ezredenként három altisztből és 30 közkatonából, illetve vadászzászlóaljknál egy altisztből és tíz katonából áll. A munkáskülönítmények a különböző raktári és belső munkák elvégzésére lesznek kirendelve. Idáig ezt a munkát az egyes századoktól esetről-esetre kirendelt legények végezték, ami a gyakorlati kiképzésre káros befolyással volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Jászi Oszkár előadása. A Társadalom Tudományi Társulat aradi fiókjának vasárnap délután nagyszerű felolvasó ülése volt, melyen Jászi Oszkár, a kitűnő társadalomtudós tartott előadást a Balkán államok kialakulásáról és a nemzetiségi kérdéssről. Előadása elején a Balkán háboru indító okait vizsgálta. A gazdasági szempontok nagy szerepet játszanak. A balkáni háboru igazi oka faji problémáival súlyosított nemzetiségi kérdés. A török fenhatóság alá tartozó területek ma is középkori gazdasági viszonyok között élnek. Ezekben a területeken középkori a jobbagység fennállása, a külkereskedelem, jó közlekedési eszközök hiánya és a katonai oligarchia. Ez alól csak Macedónia nem tudta a tizenkilencedik század elején felszabadítani magát. De megalakult Szerbia, Bulgária, Románia, Görögország és Montenegró, mely országok a török feudalizmus jármá alól kikertülve, nagy fölleadülésnek indultak, míg a török uralom alatt álló Macedónia középkori állapotban maradt. A szerb és bolgár fajrkonok felhabarodással látták a macedoniai rokonaik tengődését. Ez volt oka a balkáni harcoknak. Ezek a harcok gazdaságilag nagy jelentőségűek, de alkalmasak arra is, hogy náunk új szempontokat adjanak a nemzetiségi kérdésnek. Nyolc millió délszav kérdése ez a monarchiában. Érzik ezt illetékes helyeken és azok a trialista követelések, tervek, amelyekről sok szó esik, meg akarják oldani a boszniai, horvátországi, szlovéniai délszlavok kérdését. Magyarországra óriási jelentőségű kérdés ez, mert Horvátország elszakadása a tengerpart elvesztését jelenti. A délszlav kérdésen kívül hovahamarább aktuálisnak lesz a tóti kérdés. Ez utóbbi talán a legfontosabb, egyrészt azért, mert a románság a legszámottevőbb nemzetiség Magyarországon, másrészt pedig monarchiánkra fontos, hogy Romániával jó viszonyt tartsunk fenn. A román kérdés megoldását igyekszik elősegíteni a román főispánok ötlete, az új választójogi javaslatban tett minimális nemzetiségi engedmények. Előadása végén nagy figyelem és tetszés mellett az fejtegette Jászi Oszkár, hogy a nemzetiségek lelki és testi kivándorlás formájában oda tudulnak, ahol kisebb az elnyomás, nagyobb a szabadság. A nemzetiségi kérdés megoldása tehát csak úgy lehet állandó, biztos és helyes, ha jogos követeléseik megadásával, demokratikus intézményekkel biztosítja az ország a nemzetiségeknek a szabadságát.

(*) A Polgári Jótékony Egyesület, Arad városának legregibb egyesülete, vasárnap tartotta meg rendezévi közgyűlést. Az egyesület, mely immár nyolcvanket evi eredményes munkásságra tekinthet vissza, minden évben 12-14000 koronával segíyezi azokat a szegény aradi polgárokat, akik önbibajuson kívül jutottak nyomorba. A közgyűlésen Kovács Vinca, az egyesület titkára, felolvasta evi jelentését, melyben meleg szavakkal mondott köszönetet Sirlot Domokosnak azért a fáradhatatlan tevékenységért, mellyel már negyven év óta dolgozik az egyesület érdekében. A jelentés beszámolt az ez evi munkásságról, méltatta az 1912 ben elhunyt Domokos Lajos alelnök érdemeit, majd tudomására adta a tagoknak, hogy a Spitzer Ignác alapítvány ki van egészítve 5000 koronára. Az egyesület jelenlegi vagyona 183.986 korona 81 fiuder. Löcs Rezső tanácsnok ezután szép szavakkal méltatta Kovács Vincének az egyesület javára husz éven át kifejtett munkásságát. Utána Sirlot Domokos szólalt fel, megköszönte a közgyűlés figyelmét és ajánlotta, hogy a megüresedett alelnöki állást töltsék be Kovács Vincével. A közgyűlés ebben az értelemben határozott, titkárrá pedig Veber Árpádot, Arad város segédtisztjét választotta meg. Miután még az elnöknek több előterjesztését tárgyalták, a újból ünnepelték Sirlot Domokost, a közgyűlés véget ért.

(*) Az Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata e hó 10 en delutan 3 órakor tartja evi közgyűlést a Fehér Kereszt szálloda I. emeleti helyiségében, a következő tárgysorozattal: A számvizsgáló bizottság jelentése az evi számadásáról. Tisztújítás. Esatleges indítványok.

(*) Az első aradi nyugdíjas asztaltársaság meghívja tagjait a február 6 án tartandó rendkívüli közgyűlésre; az új arcképes igazolványokhoz szükséges fényképeknek mérsékelt áron való beszerzése lesz a gyűlés tárgya. Hogy hol lesz a közgyűlés, azt nem tudatta velünk az egyesület elnöksége.

(*) Az Aradi Tanítótestületek Segélyalapja február 8 án d. u. 5 órakor a Kazinczy utcai polgári fiúiskola rajztermében alapszabály módosító közgyűlést tart.

(*) Az „Aradi Iső Jótékonycélu Nagybércsényi Társaság” február hó 9 én d. u. fél 3 órakor tartandó választmányi gyűlést tart.

Béketárgyalások az új háború alatt.

— Bulgária titkos cöljai. —

Saját tudósítónktól.

Arad, február 3.

Mit irt a király a cárnak?

Bécs: Hohenlohe herceg alezredes, aki I. Ferenc József kéziratát viszi a cárnak, elutazott Pétervárra.

Bécs: A *Neue Freie Presse* mai esti lapjában egy cikket közöl, amelyben kifejti, hogy ő felsége nem a Romanow dinasztia jubileuma alkalmából irt levelet az orosz cárnak, hanem ez a levél az osztrák-magyar monarchia és Oroszország között felmerült differenciákra vonatkozik. Hogy e levél nagyfontosságú külpolitikai aktus, azt legjobban az bizonyítja, hogy elküldéséről értesítették a monarchia összes külföldi képviselőit.

Bulgária étvágya

London: Dacára annak, hogy ma este hét órakor a fegyverszünet lejárt, itteni körökben biztosan remélik, hogy a legutolsó órában sikerülni fog még az ellenségeskedéseket megakadályozni. A mai nap folyamán a nagyhatalmak képviselői megjelentek a bolgár kormánynál, de ez kijelentette, hogy mindaddig, míg Törökország át nem adja Drinápolyt, a béketárgyalásokról szó sem lehet. Itteni körökben attól félnek, hogy az esetben, ha Törökország át is engedné Drinápolyt, Bulgária újabb követelésekkel állana elő, így például hadihárpótlást követelne, amit Törökország mostani válságos gazdasági állapotára való tekintettel semmiesetre sem tudna megadni. Azonkívül nincs kizárva, hogy Bulgária ambicionálja majd katonáinak Konstantinápolyba való bevonulását.

London: A Reuter-ügynökséget felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a bolgár kormány hajlandó hozzájárulni a nagyhatalmak javaslatához, amely szerint, ha Törökország átengedi Drinápolyt a szövetségeseknek, úgy beleegyeznek abba, hogy a kalifa képviselője installálással és működjék.

Szofia: A kormányparti *Mir* állást foglal az ellen, hogy a Bulgária és Törökország között függőben lévő vitás kérdéseket úgy tüntessék föl, mintha Drinápoly a jövőbeni török-bolgár határnak legszélső pontja volna. Még más kérdések is várnak rendezésre. Az ellenségeskedések újból való felvétele esetében az azután következő tárgyalások teljesen új alapon fognak megindulni.

„Különös okok.”

Bécs, febr. 3. A nagyköveti értekezlet egyértelműen megállapította, hogy a porta válasszegése váratlanul és meglepően előzékeny és hogy ez a válasz a hatalmakat annál inkább hi kellett, hogy elégitse, mert nemcsak ők, hanem a balkáni államok is tisztába voltak azzal, hogy Kiamil basa kormányának válassza sem lehetett volna kedvezőbb. Hogy ha tehát az előbbi török kormány válaszáat a további tárgyalás alapjául elfogadták volna, mi sem természetesebb, mint hogy az új kormány válassza is elfogadható. Mivel azonban a balkáni államok más véleményben vannak és a háború folytatásához ragaszkodnak, nyilvánvaló, hogy csakis különös, Európa előtt ismeretlen okok késztetik őket erre, mert a hatalmak meg vannak róla győződve, hogy az

utolsó török válasz után még fönmaradt apróbb ellentéteket, elsősorban a drinápolyi szent helyek védelmének kérdését könnyen el lehetett volna simítani. Számolni kell a háború kitörésével, a mi azonban nem teszi lehetetlenné, hogy a béketárgyalást, akárcsak a tripoliszi háborúban, az ellenségeskedés ideje alatt is folytassák.

A tőzsde bizalma.

Budapest: Az utótőzsdén ma komoly pénzügyi körökben azt a hírt terjesztették, hogy a békekötés küszöbön van s ezért az irányzat erősen megszilárdult. Párisban és Bécsben hasonlóan szilárd volt az irányzat.

Tanács a bolgároknak.

Páris: A *Temps*-nek jelentik Pétervárról: Oroszország Szófiában azt a nézetét fejezte ki, hogy a török válasszegések újabb tárgyalás alapjául szolgálhat. Oroszország azt a baráti tanácsot adta a bolgár kormányának, hogy kerülje az ellenségeskedés megújítását és igyekezzék a Törökországgal való tárgyalást újra megkezdeni. A bolgár kormány erre azt felelte, hogy a nagy hatalmak fáradozásának nem lehet eredménye, mert a szövetségesek a Londonban hangoztatott követelésekből semmit sem engedhetnek. Pétervárott azt hiszik, hogy a bolgár hadműveletek csak Drinápoly bombázására fognak szorítkozni.

Rövid háború.

Páris: Venizelosz görög miniszterelnök, aki tegnap reggel érkezett ide Londonból, a *Temps* egyik munkatársának ezt mondta:

— Nagyon sajnálom, hogy Londont kézzelfogható eredmény nélkül kellett elhagynom, de a balkáni delegátusok mindannyian azon a nézetben vannak, hogy rövid idő múlva újra meg fog kezdődni a béketárgyalás. Bulgáriával teljesen egyetértünk abban, hogy a kölcsönös követeléseinket támogatjuk és a békét siettetjük. Drinápoly elesése bizonyos és mielőtt a bolgárok megkapják Drinápolyt, a legrövidebb idő alatt helyre fog állni a béke. Azzal a szemrehányással illettek engem, hogy én mindenáron sürgettem a háborúnak folytatását. Erre azt felelem, hogy nem halogathattuk tovább a tárgyalást, mert nem tarjuk hadseregünket hónapokon keresztül hadilábon. A türelem olyan tulajdonság, amelyet mi nem engedhetünk meg magunknak. A háború újra meg fog kezdődni, de meg vagyok róla győződve, hogy csak rövid ideig fog tartani.

A haditudósítók.

Konstantinápoly: A haditudósítók nem fognak engedelmet kapni a hadioperációk megfigyelésére.

Orosz föllépés.

London: A *Daily Telegraph* értesítése szerint Oroszország és Bulgária között 1902. óta titkos katonai szerződés áll fön, amelynek értelmében Oroszország arra kötelezte magát, hogy bizonyos körülmények között Bulgáriát támogatni fogja.

Páris: A *Petit Parisien* pétervári munkatársa beszélt az orosz külügyi hivatalnak egyik előkelő tagjával, aki ezt mondta:

— Oroszország a válság kezdete óta szövetségeseivel és barátaival egyetértve elfoglalt álláspontjától nem fog eltérni. Meg fogjuk óvni semlegességünket, ameddig a konfliktus a balkáni államokra és Törökországra szorítkozik és ameddig Törökország nem támadja meg a szövetségeseket saját területükön. Oly kormány, amely országának életbevágó érdekeiért Európával szemben elvállalt kötelezettségeit teljesíti és minden lehetőt elkövet, hogy a háborút lokalizálja, nem járhat el másképpen, mint ahogyan az orosz kormány eljár, amely mindig korrekt módon viselkedett és adott szavá-

hoz hű maradt. A mi viselkedésünk irányát csak az szabhatja meg, hogy az általános béke és Oroszország érdekét folytonosan szemünk előtt tartjuk. Politikánk már közel volt az áldásos sikerhez, amikor egyszerre bekövetkezett a konstantinápolyi államcsíny, amely minden számításunkat halomra döntötte. Még most semmi okunk sincs arra, hogy irányunkat megváltoztassuk, még mindég reméljük, hogy nem leszünk kénytelenek ebben a háborúban közbelépni.

A bolgár-román megegyezés.

Páris: Mint a *Temps* bukaresti levelezője biztos forrásból értesül, a bolgár-román konfliktusban enyhülés állott be és a megegyezés biztosra vehető és pedig azon az alapon, hogy Románia a *Fekete tenger partján nagyobb területet kap* és ezzel szemben a maga részéről több olyan területbeli követelésről lemond, amelyekkel szemben a bolgár nemzeti érzés ellentállást fog tanusítani.

Konstantinápoly: A nagyvezér egy interjúban kijelentette, hogy teljes meggyőződése szerint Románia megegyezésére fog jutni Bulgáriával. A nagyvezér a maga részéről a román nép és uralkodója iránt érzett személyes rokonszenvnél fogva őszintén óhajtja, hogy Románia magatartását, melyet ebben a konfliktusban tanusított, ne legyen okuk megbánni.

Szerb izgatás ellenünk.

Belgrád: A *Strazsa* legutóbbi számában ismét Prochaska prizrendi konzullal foglalkozik s azt állítja, hogy mióta újból elfoglalta allomáshelyét, ismét folytatja a régebben megkezdett munkát s ismét Szerbia ellen izgatja az albánokat, akiket pénzrel is. Most azonban — írja a *Strazsa* — világos már a szándék. A monarchia Albániára pályázik, annak uralkodói székébe a maga hercegei közül szeretné valamelyiket ültetni, hogy ilyen módon újabb tartományt szerezzen magának a Balkánon. Ezt bizonyítja az is, hogy az osztrák felhivatalos sajtó az utóbbi időben több ízben említette a monarchia kötelességeként, hogy Albániát protektorátusa alá vegye s azt is írta, hogy az albánok kívánsága, hogy osztrák herceg kerüljön az új trónra.

SPORT.

+ Az aradi tornaegylet közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta az Aradi Torna Egylet 36 ik rendezévi közgyűlést Sármezey Endre elnöklété alatt a városháza dísztermében. A közgyűlésen a tagok nagy számmal jelentek meg. Az elmúlt év jelentését Záray Jenő, az egyesület titkára olvasta föl, majd Schuster Ödön dr., az egyesület pénztárnoka mutatta be pénztári jelentését. A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és megadta a fölmentvényt. Sármezey Endre, az egyesület elnöke bejelentette, hogy Budapestre költözése miatt lemond tisztségéről, amit a tagok sajnálattal vettek tudomásul és örökös díszelnökké választották Sármezeyt. Az egyesület új elnökéül Lőcs Rezső városi tanácsnokot választották meg, ki szép szavakkal mondott köszönetet a bizalomért. Díszelnök: Sármezey Endre. Ügyvezető elnök: Lőcs Rezső. Alelnökök: Jancsovics Ferenc és ifj. Varjassy Lajos dr. Titkár: Záray Jenő. Művezető: Striefler Ferenc. Pénztáros: Schuster Ödön dr. Ellenőr: Földes Soma. Ügyész: Brasch Aladár dr. Sportigazgató: Denhoff Sándor. Football szakosztályvezetők: Bauer Gyula és Zsigmond Miklós. Egyesületi szertáros: Nádray Aurél. Ath. szakosztályi szertáros: Zalay Sándor. Női szakosztályvezető: Kopp Erzsi. Orvos: Schuster Henrik dr.

A Katolikus Kör estéje.

*

Az aradi autonóm katolikus kör ma este tartotta a Központi szálló különtermében utolsó műsoros teacstélyét. Alig hiszünk, hogy hasonló mulatságon valaha is annyi résztvevő jelent volna meg, mint ma este. A terem annyira zsúfolva volt, hogy szinte lehetetlenségnek ítszolt, hogy még egy ember beférjen. A nagy és előkelő közönség feszült figyelemmel hallgatta végig a műsort, amelynek minden egyes száma nagy sikert aratott.

Megnyitótul a Máv. dalegylet Szablóczky János karnagy vezetésével kurucdalkokat énekelt. A fegyelmélet és kitűnően összerakott kar ez alkalommal is kitelt magáért s a hosszas taposokra ráadásul egy bordsalt is elkeltett énekeikről. Schelly Magda és Schelly Klára utóérhetetlen bájosággal táncoltak el ezután az incroyable tánc-fantáziát. Minden mozdulatok graciosus, firom volt s mintha illatos empir hangulat aradt volna a színpadról. Gyönyörű pasztellképeire emlékeztett jelenetük s a közönség a pasztellük táncát kétzerei látás után is alig tudott betelni.

Polgár Gy. Ödön gimnáziumi tanár a „Felsőült völgyéj” című monologot adta elő jóízű humorral élénk derűtséget keltve. Fock Ilonka és Lesskó Sándor jockey táncát szintén kétszer megismételtette a közönség, amely tesztését szűnni nem akaró tapában nyilvánította. Jakóts Margit és Szűll Edith Teich Ottónak a „Két szalácsnó” című duettjét adták elő oly vervevel, hogy hivatásos színésznők sem különbben. A nagy hatás jellemzésül elég annyit megjegyezni, hogy nem kevesebb, mint négyszer ismételték meg e kitűnő számot. Kövesdy Alajos és Földes Béla dr. nagy művészettel, meleg átértéssel interpretáltak néhány kurucdalt. Réthy Sárika közvetlen egyezőséggel adta elő a Bál után című monologot s nagy tapsot aratott. Szathmáry Irénke temperamentumos, gyönyörű spanyoltáncot adott elő, melyet többször meg kellett ismételnie. A rendkívül graciosus táncok betanításaért Szathmáry Erleka tánctanárnőt illeti meg az elismerés, míg a zongorakíséretet Farkas Mariska polgári leányiskolai tanárnő diszkrétén látta el.

Az estély befejezésül az ügyes műkedvelők A miniszter előszobájában című egyfelvonásost adták elő. Az előadók közül elsősorban Polgár Gy. Ödön tanár nevét kell említeni, aki Knabe Farkas Jeremiás szerepében erős színészi kvalitásnak adta tanujelét. Alakítása, maszkja, minden mozdulata igen nagy hatást keltettek. Kivül Haszlinger Böske, Lang János és Nagy Orbán dr. szerepeltek a darabban s mindannyian kivették részüket a nagy sikerben.

A műsor befejezése után teát szolgáltak fel, majd tánc következett, amely késő estig tartott. A rendezés a következő névsort állította össze: Bartal Piri, Szilvássy Istvánné, Szilvássy Vali, Kopp Erzi, özvegy Vagács Agostonné, Gombóc Nelli, Kunossy Datica és Nini, Tomeszyi Mariett, Kaufler Zsigmondné, Achauer Jánosné, Schauer Mariska, Klein Józsefné, Klein Mici, özvegy Till Károlyné, Molnár Györgyné, Fáy Andorné, Farkas Mariska, Jeney Gyuláné, özvegy Hasslinger Ferencné, Hasslinger Böske, Winkler Józsefné, Török Béláné, Török Irén és Lili, Dippold Jánosné, Bihary Jenőné, Bihary Ilonka és Busi, özvegy Magyar Lászlóné, Medveczky Lajosné, Hervig Lászlóné, dr. Papp Gyuláné, Abaffy Györgyné, Abaffy Vilma és Bella, Buzáky Gyuláné, Zásztló Mózesné, Zásztló Katica és Birike, Finta Margit, Tóth Frigyesné, Tóth Valli és Irén, Horváth Imréné, Horváth Etus, Goron Jánosné, Herold Rezsóné, Herold Medea és Margit, Stankovics Miklósné, Brunner Béláné, Kanta Jenőné, Forinland Leona, Hady Kálmáné, Rózsa Gerzáné, özvegy Gerdánovits Gy.-né, Gantner Jánosné, Schultz Károlyné, Antal Benőné, Horváth Janka, Szántó M.-né, Margots Mihályné, Csenka Károlyné, Bauer Gyuláné, Kanta Jolánka, Hady Szilárdka, Rózsa Magda, Inokert Zelma és Margit, Schultz Gabi, Margots Ilonka, Kováts Nusi, Bihari nővérek, Nagy Aranka, Horváth Gizi, Eckert Gyuláné és Erzi, Fülöp Endréné és Irmuska, Unger Ferencné és Ilonka, Almási Vilma és Erzi, Caurgai Árpádné, Jakóts Bella és Margit, Jeney Lászlóné és Lujza, Burger Györgyné és Ilonka, Balassa Györgyné és nővére, Dengl Rezsóné és Vilma, Nyáry Istvánné, Remetei Károlyné, Nyáry Vilmosné és Gyuláné, Schmitt Mátýásné, özvegy Deniflér Ferencné és Kató, Wally Györgyné, Kövér Tiborné, dr. Török Ferencné, Beheimer Gyuláné, ifj. Reicher Károlyné, Rényi Miklósné és Magda, özvegy Knoblauch Józsefné, Vanicsék Ferencné, Rudnai Béláné, Szentés Vidorné,

Drescher Gizella, Réthy Sári, Weber Ágostonné, Kettner Béláné és Elza, Reiber Józsefné, Gyulányi Rezsóné, Pfeiffer Gyuláné, dr. Bozóky Mátýásné, Papp Gyuláné, Hartmann Béláné, Oggoider Palma, Korger Károlyné, Andor Béláné, Reisinger Béláné, Kilényi Gizika, Rohlich Istvánné és Erzsike, Kovács Erzsike, Vasóczy Károlyné és Ilonka, Benda Jánosné és Bába, Klekes Gáspárné, Horváth Tilda, Martosi Béláné, Antalffy Gizi, Szablóczky Jánosné, dr. Lesskó Sándorné, Szende Margit, Lamberg Miksáné, Reicher Károlyné, özvegy Junga Józsefné, Dani Jánosné, Drummer Ferencné és Juliska, Szél Ernőné és Edith, Hady Antalné, Bálint Imréné, Kiss Lajosné és Stefi, özvegy Winterné és Viktória, Erdős Pálné, Dürr Gusztó, Simon Karolin, Décsy Piroska, özvegy Ferenczy Jánosné és Ilonka, Kadas Aranka, Horváth Ilus, Sterhardt Margit, dr. Petrán Jánosné és Viktória, Barát Jánosné, Jakabffy Zoltánné, Eissen Józsefné, Schelly Mátýásné Mariska és Klári, özvegy Somogyi Ágostné, Weisz Jánosné, Hönig Frigyesné Lenke és Toncsi, Sipos Imréné, özvegy Pareán Jánosné, Soltész Jenőné, Török Ferencné, Vilma és Annus, Király Lászlóné, Fock Gáborné, Mariska és Ilonka, Kövér Lajosné, Verzár Hermin, Hamar Mihályné, dr. Wagner Józsefné, Pichler Annuska, Jomastyik Jánosné, Soron Jánosné, Meisztrovics Jánosné és Nelli, Szathmári Etelka, Kadas Béláné, Leveiczky Béláné, Seitner Lajosné és Manci, Lészai Sándorné, Simonyi Eta, Antalffy Janka, Lang Jánosné és még többen.

Uj pártalakulás Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Az aradi Kossuth asztaltársaság sok tagja jelent meg ma este a Magyar Király vendéglőben, hogy a megvalósulás stádiumába juttassa azt a tervet, amely új pártalakulást ösztönöz Aradon.

Városi Párt lesz a neve az új társulásnak, amely távol tart céljaitól minden politikai szempontot és tisztán közigazgatási érdekeket szolgál. Mint a ma esti gyűlés szónokai kifejtették, a közigazgatás megjavítása lesz a párt legfőbb, sőt egyedüli feladata.

A ma esti gyűlésen, amelyen Nagy Kálmán elnökölt, Kaszab Géza ismertette a Városi Párt alakulásának szükséges voltát. Szerinte a városháza most rosszul gazdálkodik, klikek uralkodnak, maganérdékeket támogatnak a köz rovására és a polgárság jogaival, érdekeivel semmit se törődnek. A közigazgatásukat eiberdálják, mert a közigazgatás tényezői nem értenek ahhoz a dolghoz, amelyet végezniük kell. A szónok szerint nagyfokú tájékozatlanság és hozzá nem értés tombol a városházán. A Városi Párt megakarja változtatni a mostani állapotokat és ezért szükséges, hogy az öszipolgárság támogassa az alapító akcióját.

Utána Nagy Sándor dr. ostromozta a közigazgatás mostani állapotát és eseteket sorolt föl annak illusztrálására, hogy az aradi közigazgatási tényezők nem helyesen fogják föl feladataikat. Beszéde hatásos volt és a jelenlevők a szónokot hosszasan éljeneztek.

Azulán Olasz Pál szerkesztő reflektált az elhangzott beszédekre és azt fejtegette, hogy a polgárság ellen való hűnöket a városházán nem öntudatlanul, hanem tudatosan követik el. Ez a helyzet tarthatatlan és a Városi Párt vár a föladatait, hogy a korhadó rendszert ledöntse.

Schwarz Zsigmond az aradi lapokat kérte meg, hogy támogassák a polgárság jelentékeny részének önzetlen akcióját.

Azután az ügy előadóinak indítványára kimondották, hogy szerdán délután Múlek Lajos dr. közjegyző irodájában hivatalosan megalakítják a pártot, amelynek elnökségét szerdán állítják össze.

A Múlek dr.-nál megjelenő bizottságba beválasztották mindazokat a Kossuth asztaltársaságbeli tagokat, akik tagjai a város törvényhatósági bizottságának. Ezeken kívül még számos tagot választották meg a nagybizottságba. A ma esti gyűlés mindvégig lelkes hangulatu volt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: Délután: *Hamupipóka, vagy az aranycipő meseje*, mesejáték. Este: *Éva*, operette. (16-ik előadás.)

Szerda: *A farkas*, vigjáték. (10-ik előadás.)

Csütörtök: *Az árny*, dráma 2 felvonásban, írta Lengyel Menyhért, ezt követi a „*Lányom*” vigjáték 2 felvonásban, írta Pásztor Árpád. Bemutató előadás.

Péntek: *Az árny*, dráma, ezt követi a „*Lányom*” vigjáték. (Másodszor.)

Szombat: *A haza*, Sardou világhírű tragédiája.

Vasárnap: Este: *Gül-Baba* operette. (Új betanulással.)

* **Tatárjárás.** Részen új szereposztással került színpadra hosszú pihentetés után vasárnap Kálmán pompas operetteje a Tatárjárás. Zsufot ház élvezte a gördülekeny előadást, melynek központiában *Dióssy, Kállay* álltak. *Dióssy* Magyarorszája a kitűnő primadonnának sokszor méltatótt nagyszerű alakítása, mellyel most is frenetikus sikert aratott. *Kállay* új és elsőrangú volt Riza báróné szerepében. A közönség lelkesen ünnepelte a két primadonnát. *Baldás* nagyon tetszett *Leörentey* szerepében. Új volt *Győző* Wallersteinja. A nagyszerű komikus sok új trükkel fűszerezte a híres tartalékot, de kevesebb szeretlenkedés még több sikert jelentett volna. A régi szereplők közül *Harmath Józsa* és *Várnay* most is a legélvezetesebbet nyújtották. A repriz a legteljesebb siker jegyében zajlott le. *H. G.*

* **Két Riza.** A Tatárjárás női főszerepét, *Riza* báróné szerepét ketten játszották a budapesti Vigaszínház tegnap délutáni előadásán: *Komlóssy Emma* és *Keleti Juliska*. Az operett legutóbbi felújításánál *Szeccsi Magda* játszotta ezt a szerepet, mivel azonban *Bella* sikere leszoritotta az operettet a műsorról, elutazott és a vasárnap délutáni előadásra más szereplő után kellett nézni. *Komlóssy Emmát* kérték ennek a szerepnek az eljátszására és a kitűnő primadonna, aki már rendkívül sokszor énekelte ezt a szerepet, örömmel vállalkozott is. A széphangu énekesnő azonban kellemetlen málor érte tegnap délután: *berekedt*. Pontosan az előadásra rekedt be. Az első felvonást nagy önfeláldozással végigjátszotta a világhírű énekesnő kibegyásával. A második felvonást már nem bírta. Hogy az egész előadás fel ne boruljon, sürgősen intézkedni kellett. Automobilt küldtek a Fővárosi Orfeumba, amelynek a színpadán működött *Keleti Juliska* és sürgősen elhozták. *Keleti Juliska* vállalkozott és a második és harmadik felvonást már ő játszotta végig.

* **A színgazgató közleményei.** Farsang utolsó napjának délutánján nagyszabásu gyermek-előadást rendez a színház, színrekerül a *Hamupipóka* énekes mesejáték. Az apró emberkének, a gyermekeknek való mulatság lesz ez a fényes kiállítású előadás, lesz benne sok ének, tánc, megkupa, a főbb szereplők *Győző*, *Heppesné*, *Benkőné*, *Nógrádi*, *Faskerti*, *Follinusné*, *Polgár*, *Várnay*, *Hajdutska*, *Delli* lesznek. Különösen pazar lesz az európai uralkodók felvonulása, ezek mindegyiket kis gyermekek fogják ábrázolni. — Este 15-ösözör *Éva* kerül színpadra *Diósi Nusival*. — Szerdán a *Farkas*, *Molnár Ferenc* szenzációs sikerű vigjátéka kerül színpadra tízedszer. — *Az árny* — *A Lányom*. Csütörtöknél rendkívül érdekes, nem mindennapi jelentőségű bemutatója lesz az aradi színháznak. Valóban irodalmi est lesz a csütörtöki, hiszen a műsoron a magyar drámaírásnak két olyan kiváló képviselője szerepel, amelynek címe *Az árny*. A műjáték, amely két szakaszból áll a Magyarországon még sehol színre nem került, valóságos lélektani rajz, egy színész lelki vívódásait, reménytelen szerelmét, majd a végső tragédiát: a megőrülést érzékíti meg. — *A Lányom* Pásztor Árpád vigjátéka, rendkívül kedves szerelmi történet. Két tudós professzor szerelmi történetét adja elő bájos keretben. A budapesti Nemzeti Színházban nagy és jelentős sikert ért el. A két darabban a vezetőszerepeket *No-vák*, *Heppesné*, *Várnay*, *Polgár* és *Herold* játsszák. — Az idény legnagyobb sikerű színműadományai: *Knoblauch: Faun* 2. — *Szomory: Bella* 3. — *Lengyel: Róza néni* 3. — *Rutkay: Az első és a második* 250. *Kaphatók: Kerpel Izsó könyvkereskedésében.*

* **Osztályvizsga a Szalay, Dr. Mezey és Zay-féle zeneiskolában** Tenetséges növendékei haladása fokozására igen érdekes újítást hozott be ennek a nagyjövő akadémiai előkészítőnek eredménytelen buzgalmu tanári kara. Ez a maga nemében páratlan újítás abban áll, hogy mindazok a kimagasló tehetségű növendékek, akik már a tanévnek lefolyt felében hangszerükből egy egész osztálynak, azaz egy évnek tananyagát elvégezték, azok február 2-án, vasárnap, egy egész osztály éri tananyagából vizsgálatot tehetnek. Ez a vizsgálat az illető növendékekre nézve kitűnően sikerült, az intézetnek presztizsét pedig természetesen igen nagy mértékben növelte. A vizsgálobizottság, amelynek elnöke a rendkívüli szakértettséggel rendelkező Vass Sándor dr. volt, a legnagyobb elragadtatással gratulált a nagyraheavított tanári karnak, mindegyik hangszerben elért fényes eredményekhez, amelyek továbbra is garanciát képeznek egy valóban igen alapos, szakértett és közvetlen (magyar nyelvű) tanítási módnak. Különösen igen kelemen tünt fel a vizsgálobizottság, hogy az I. oszt. növendékek hangszerük gyakorlati tudása mellett a rövid felvételre dacára egyben az összhangzattanból és zenetörténetből is alapos és precíz, okos feleleteket adtak. A kitűnő eredménnyel vizsgázottak névsora zongorázó: Szuchy Ida (Szalay tanár nővérendéke); Komlóssy Boriska, Lageti Jolán, Orbán Anna, Kobuják Ida, Abaffy Alice (M. Zay tanár nővérendéke); a hegedűből Szűcs Mimi, Weinfeld Jenő, Salamon Izsó, Dávid Jenő (Mezey dr. tanár növendékei) 328

* **A legnehezebb szerep.** (Uj nordisk dráma az Apollóban.) A nires norvég fűnyár egymás után termeli a szebbnél-szebb s értékesebbnél-értékesebb képeket. Az Apolló-színház az elmúlt héten a böcc-dallal aratóit nagy sikert, s holnap, kedden újabb romek Nordisk-kép kerül vetítésre. „A legnehezebb szerep” a címe ennek a nagy-szerű képnek, amelyben a dán királyi színház legkiválóbb tagjai vesznek fel. A cselekmény egy fiatal előkelő származású leány s egy színész szerelmi tragédiáját tárgyalja. Az urileány szerelemes lesz a színészbe s miatta lemond a vőlegényéről, aki pedig gróf. A leány szülei kétségbe vannak esve, miután gyermekük érzelmeit nem tudják megváltoztatni a színészhez fordulnak. Ezzel a lépésükkel meg is találták az utat. A színész eljátsza legnehezebb szerepét. Amíg a színpadon szerelem lángol a leány iránt, azt mutatja előtte, hogy nem szereti. A leány kigyógyul szerelméből s a színész egy revolvergolyóval fejezi be a legnehezebb szerepét. A keddi műsoron több elsőrangú mellekkép is szerepel. Tekintettel az utolsó farsangra, az előadások már 2 órákor megkezdődnek.

* **Sláger-műsor az Urániában.** Az egész városban meglepetésszámba fog menni az a műsor, amelyet holnap mutat be a közönségnek az Uránia színház igazgatósága. Nagy anyagi áldozatok árán oly sláger-képeket szerzett be az igazgatóság, amelyek még a fővárosban sem kerültek még eddig vetítésre. Ugyanis hogy a nagyközönség igényét minél lelkismeretesebben kielégítse az igazgatóság, közvetlenül a gyárakkal lépést összeköttetésbe s a legújabb fiemeket egyenesen azoktól kapja. Ilyen még le nem játszott képekből kerül ki a holnapi műsor is, amely minden tekintetben szenzáció-számba fog menni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Gyujtogatás. (Esküdtészeki tárgyalás.)** Mika György 65 éves bímásregesi földműves állott ma gyujtogatással vádolva az aradi törvényszék előtt. Mika már hosszabb idő óta rossz viszonyban élt fiával, Mika Tógyerrel és menyével. Az ellenségeskedés odáig fajult, hogy a fiatal Mikák egy ízben bicskülsértés és rágalmozás miatt feljelentették Mika Györgynét, akit az aradi járásbíró több napi fogházra ítelt. Mikáké október 17-én ment be a fogházba s Mika György ezen a napon újra összeveszett fiával. Elhatározta, hogy este felgyujtja fia és menyé házáat, hogy azok bennéjjenek. Tettét végre is hajtotta, azonban

Mika Tógyerének idejében sikerült kimenekülni a házból. Mika György a mai tárgyaláson beismerte, hogy fia házáat ő gyujtotta fel, de azzal védekezett, hogy a tett elkövetésekor ittas volt. Az aradi esküdtírbíró bűnösnek mondotta ki Mikát s hat hónapi fogházra ítélte, a büntetésből azonban három hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vettek. A tárgyalást végig hallgatta Brandosán Sebők dr. százados hadbíró is.

§ **Névtelen levelek.** Érdekes rágalmozási pör került ma a budapesti büntető járásbíró elé. Nemrégiben Stein Mór nagykereskedőt keletlenül meglepetés érte. Egy ismeretlen ellensége, körleveleket küldött szíjjal, amelyek arról szóltak, hogy Stein fizetéseketlen lett. A jómódu embert agyon bántotta ez a dolog s mindent elkövetett, hogy a névtelen ellenséget leleplezze. A gyanúja volt fizletársára Kisfalvi Ferenc kereskedőre irányult, akit Stein ügyvédje fel is jelentett rágalmozás miatt. Az ügyet ma tárgyalta Kovács budapesti büntető járásbíró. Pinterics irásszakértő azt vallotta, hogy a névtelen gépirásos levelet Kisfalvi írógépén írták. Miután egyéb bizonyíték nem volt, a bírő Kisfalvit felmentette.

Csalásra használt testvérharc.

— Ryhliczky tanítványai. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, február 3.

Néhány évvel ezelőtt meghalt Miskolcon Herc Sándor gépgyártulajdonos, aki több millió korona értékű vagyont hagyott maga után. Két fia az örökségen nem tudott megosztzkodni. Pörre került a dolog és a testvérek annyira elhidegültek egymástól, hogy mindegyik külön külön vezette az üzletet. Így történt azután, hogy apjuknak több tartozását mindegyik fiu külön külön megfizette, nem tudván arról, hogy a másik már kiegyenlítetté.

Herc Sándor a Strobentz Testvérek budapesti festéknagykereskedő cégnek is tartozott négyszáz koronával. Ezt a négyszáz koronát a két Herc-fiu külön külön megkötötte a Strobentz Testvérek cégnek, ahol a tévedést nem vették észre és mind a két összeget elkönyvelték. A festéknagykereskedő cégnél alkalmazva volt Kempfner Menyhért fiatal hivatalnok, aki észrevette ezt a tévedést és elhatározta, hogy a tevéken beüzett négyszáz koronát megszerzi magának.

Hogy ezt a tervét végrehajthassa, megállapította tervének minden részleteit Barkász Jenő munkásbiztosító pénztári tisztviselővel, aki nagyon szívesen vállalkozott arra, hogy segítségére lesz. Barkász megszerezte a Herz cég levélpapírját, borítékját és belyegzőjét, az eredeti Herc levelekről lemásolta az aláírást és levelet írt a Strobentz Testvérek cégnek, amelyben hivatkozván arra, hogy mely napon történt a befizetés, visszakérte a tevéken befizetett másik négyszáz koronát és közölte azt, hogy egyik alkalmazottjuk a napokban a fővárosba jön és átveszi a pénzt. Hogy pedig a levélben a postabélyegző ne budapesti legyen, Barkász kivitte a levelet a keleti pályaudvarra és ott beledobta a Miskolc felé menő vonat levélszekrényébe.

Harmadnap Barkász megjelent a Strobentz Testvérek cég üzletében, ahol szó nélkül megkapta a négyszáz koronát. A festéknagykereskedő cég az elmult hónapban a mérleg készítésénél rájött a csalásra. Följelentést tett a IX. kerületi kapitányságon, ott megindították a vizsgálatot és tegnap mind a két testet, Barkászt és Kempfner, elfogták.

A rendőrségen beismertek tettüket és Barkász megvallotta, hogy Ryhliczky nyomán követték el

a csalást. Kempfner zsebében tizenkétezer koronáról szóló utalványt találtak, amely szintén a Strobentz Testvérek cég nevére szült és szintén hamisított volt. Megvallotta, hogy már mindent előkészített a pénz fölvételére. Barkászt és Kempfner ma átkísérték az ügyészségre.

Öngyilkos főúr.

— A család tagadja a tettet. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 3.

Egy országosan ismert nevű erdélyi mágnás, Bethlen Bálint gróf, volt főispán, tegnap délelőtt megrendető módon akart véget vetni életének. A gróf a Park szanatóriumában, ahova gyógyulást ment keresni, öngyilkos kísérletet követett el. Borotvával átmetszette a nyakát. A gróf véres tétét azonnal észrevették, megoperálták s alapos a gyanu arra, hogy sérüléséből, amely életveszélyes, fölggyógyul.

A gróf az utóbbi időkben betegeskedett. Purjesz tanár kezelte. Kolozsvárról Budapestre költözött s a Bristol-szállóban lakott. Kezelőorvosa tanácsára ment a Park szanatóriumba s a szombat éjszakát már ott töltötte. Vasárnap délelőtt fel tíz körül meglátogatta Bánffy Dániel báró. A rövid ideig tartó látogatás után Bethlen gróf a tükrö elé állt s ekkor követte el véres kísérletét.

Abban a pillanatban, mikor a gróf a nyakához emelte a borotvát, lépett be a szobalány a szobába. A gróf az ugrott és kikapta kezéből a borotvát. Halálra rémülten szaladt az ügyeletes orvosért. Értesítették Purjesz tanárt is és nyomban megoperálták. Megállapították, hogy a borotva tökéletesen keresztülmetszette a két nyakütbőr között levő részt, a légszövet átvágta, úgy hogy a tüdő szinte lehuzta a mellkasba a légszövet-szett alsó részét. Az orvosok véleménye szerint a másfélórás operáció valószínűleg megmenti a gróf életét.

A gróf környezetében azt hiszik, hogy Bethlen Bálint kizárólag pillanatnyi elmezavarásban követhette el öngyilkos kísérletét. Az élet unt mágnás ismert és előkelő tagja a politikai életnek és az arisztokráciának. A koalíció idején Turda-Aranyos megyei főispán volt. A legutóbbi választásokon képviselőnek lépett föl, de Bánffy Miklóssal szemben kisebbségben maradt. Erdélyben nagyon szeretik a népszerű grófit.

A család körében erősen titkolják az öngyilkosságot. Gróf Bethlen Aladár így nyilatkozott:

— Kijelentem, hogy semmi sem történt. Az öngyilkosságról szóló hírek egy betűje sem igaz.

A szomorú esztnak érhető eltitkolásával szemben meg kell állapítani, hogy a ténylős, úgy, ahogy az Aradi Közlöny jelenti, megtörtént. Megerősíti ezt Jakab dr. igazgató nyilatkozata.

Jakab László dr., a Park szanatórium igazgatója, a következőkben nyilatkozott:

— Bethlen Bálint gróf másfél nappal ezelőtt jött be a szanatóriumba. Azt akarta, hogy megvizsgáljuk, van-e valami baja, vagy nincs, hogy aztán haza utazhassék. Az öngyilkosságról csak annyit tudok, hogy tulajdonképpen csak öngyilkos kísérlet történt, melyet egy szobalány meg idejében észrevett. Az orvosok a sebet rögtön bekötötték.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

HIREK.

— **József főherceg betegsége.** *Budapestről* jelentik: József főherceg állapotában, ki tudvalevőleg infuenciában megbetegedett, még nem állott be javulás. A betegség azonban gyenge lefolyású és így remélhető, hogy néhány nap múlva teljesen helyreáll a főherceg egészsége. Most még láza van s ezért orvosa tanácsára egyelőre ágyban marad. A főherceg állapota iránt a főudvarmesterei hivatalnál állandóan igen sokan érdeklődnek.

— **A miniszterelnök utazása.** *Budapestről* jelentik: A Bud. Tud. jelentése szerint **Lukács László** miniszterelnök holnap reggel Lovranából Budapestre érkezik.

— **A hercegsereg miséje Esztergomban.** *Esztergomból* jelentik: **Csernoch János**, az új hercegsereg vasárnap cerebrált misét először az esztergomi székesegyházban. Tizenkét év óta először történt, hogy meggyújtották a hercegsereg jelenlétét jelző lámpát a bazilikában.

— **Haldoklik Bécs primása.** *Bécsből* jelentik: **Nagel** érsek haldoklik. Az orvosok nem hisznek a szerencsés fordulatban. A főpapot ellátták a halotti szentségekkel.

— **Aradiak országos bizottságokban.** Az országos közlekedési tanácsba a kereskedelmi miniszter behívta **Fábrty Sándor dr.-t**, **Ottenberg Tiwadart**, **Vásárhelgi József dr.-t**. **Fábrty dr.-t** ezenkívül az országos tarifa bizottságba, **Varjassy dr.-t** pedig az országos ipartanácsba is behívta.

— **Gladys, a jövő magyar királyné.** A legfantasztikusabb hírek, a legképtelenebb ujságraportok hazája Amerika. Ott szélesednek ki botrányokká az ártatlan európai események, különösen az udvari élet apró pikantiái. S ha nincs esemény, hát csinálnak magukra. A legfrissebb hazugság a Filadelfiában megjelenő *Evening Bulletin* című lap lankán szárad. Nem kevesebbet tud ez az ujság, mint azt, hogy **Vanderbilt Gladys** urnő — Magyarország királynéja lesz. Ezt a hírt — amelyről ugyebár valamennyien mosoly nélkül beszélhetünk — Párisból kapta az amerikai ujság.

Párisban élő magyar hazafiak akarják trónra tölteni **Vanderbilt Gladys** férjét, **Széchenyi László** grófot, — jelentik az *Evening Bulletin*. Előbb persze megszűnnék a kettős monarchia. **Széchenyi gróf** azért tartják a magyar trón örökösének, mert nagyatyja az 1848-iki forradalom vezére volt (?) A forradalmat leverték, a vezért halálra ítélték, de emléke él a magyar hazafiak szívében. **Chotek gróf**né, **Ferenc Ferdinánd trónörökös** morganatikus felesége sohasem lesz magyar királyné. Ellenben **Széchenyi gróf** felesége az lesz, mert az ő házastársa nem lesz morganatikus. Filadelfiában, ugyáltszik, nem tudtak jobb farsangi bolondságot kitalálni.

— **Csorbatót bérbe adták.** A Tatra fejlesztését célzó mozgalmak barátait érdekelni fogja, hogy a kincstár **Csorbatót** három évre bérbe adta **Hadinger Adolf**nak, a Phöbus-társaság vezérigazgatójának és **Gálos Kálmán**nak, az idegenforgalmi vállalat igazgatójának. Az első három év tisztán bérlet, befektetés kötelezettsége nélkül. A bérlet azonban a pénzügyviszonyok javulásával részvénytársaságot skarnak összehívni.

— **Botrány egy kártyaklubban.** Tegnap este hangos jelenet volt a *budapesti* Magyar Sakkszövetség klubjában. Megjelent a klubban **Altmann Pál** felesége és az urát kereste. Abban a hiszemben, hogy a férje nagyobb összeget veszített, hangos családi perpatvart csapott. A férj a botrány elől elietelt, a felesége előtt azonban hamarosan tisztázódott, hogy **Altmann** jelentéktelen összeget veszített. A családi béke, úgy látszik azóta helyre is állt, mert ma **Altmann Pál** nyilatkozatot adott ki, amelyben bocsánatot kér a patáliáért és a zajos félreértésért.

— **Különös ítélet.** Hercegovina fővárosából, Mostárból kapott szomorú levelet az aradi rendőrség. A mindössze tizenöt sornyi irás egy volt aradi korcsmárosnak valóságos drámai rövidséggel mondja el rengeteg sok baját és szolgálta a valóságnak megfelelő okmányt ahhoz a mélyreható és ekzisztenciákat elpusztító válsághoz, amely a háborus készülődések miatt igen sok kis egzisztenciát tett tönkref. **Dupák János** írta a levelet és arra kéri **Grein Nándor** főkapitányt, hogy vegye pártfogásába az ő feleségét meg három gyermekét, akik bizonyára a legnagyobb nyomorban vannak, mert ő három hónapja Mostárból katonáskodik. Aradon kiskorcsmája volt és míg magatudott dolgozni, addig csak megkeresett annyit, hogy családját eltarthassa. Ez az üzlet azonban oly természetű — írja — hogy az asszony nem vezetheti s mint a felesége leveleiből tudja, azt be is zárta. Könyörgő, hogy ne engedjék elesni az asszonyt, hanem tegyék lehetővé, hogy hazamehessen az apjához, aki Torontálban lakik és ott valahogy csak eltengődnek, míg ő a határt őrzi. Ma reggel megjelent **Dupák**né a rendőrségen és felmutatta a rendőrbíróság idézőjét, amely őt február nyolcadikára kihágás miatt **Szathmáry Béla dr.** rendőrbíró elé citálja.

— Az a kérés — mondotta a főkapitánynak — méltóztatnék kieszközölni, hogy engem már ma kihallgassanak, mert el akarok utazni a gyermekeimmel, nincs mit keresnünk Aradon, hisz betevő falunk sincs, üzletemet be kellett zárnom és most még kihágással vádol a borászati felügyelő, amiért az üzletemben nem volt kijűggesztve a nyilvántartás.

A szomorú asszonyt a főkapitány felkísértette a kihágási bíróhoz, azzal a kérelemmel: hallgassa ki még ma, hogy elutashassék. **Sirva** mondotta el a tönkrement **Dupák**né, azt a mértéktelen sok szenvedést, ami férje bevonulása óta érte és összetett kézzel könyörgött a bírónak, hogy tapasztalatlanságából és tudatlanságából származó csekély kihágásért ne büntesse meg, mert kenyérrelvalója sincs, nemhogy fizetni tudna. Semmi sem használt, a bíró csak a betűkre volt tekintettel és **Dupák**né **husz korona bírsággal sújtotta.**

— **Öngyilkos menyasszony.** *Budapestről* jelentik: Szombaton délután megmérgezte magát morfiiummal **Medgyaszay Edit** 27 éves gépírónő, a Kacsa utca 22. szám alatti lakásán. Az öngyilkos leány szülei **Kőrösbányán** laktak és ő azelőtt a statisztikai hivatalban volt alkalmazva, néhány hónap óta azonban nem volt állása. **Medgyaszay Edit** jegyben járt egy **Nonn** nevű fuvaros fiával. Az öngyilkosság oka is itt keresendő. A vőlegény ugyanis nemrégiben levelet írt a leány szüleinek, hogy nem veheti el a leányt. A leány szülei közölték leányukkal a vőlegény levelét és ez annyira elkésértette a gépírónőt, hogy nagy adag morfiiumot vett be. Előhívták a mentőket, a kik súlyos állapotban beszállították a régi **Szent János-kórházba.**

— **Tönkretett kereskedő.** Különös dolog történt **Békéscsabán.** **Balassa Jenő** csabai kereskedő ujságokban hirdeti, hogy elakarja adni a boltját. A kereskedőről **Papst** csabai órnagy napiparancsban adta ki, hogy a katonáknak nem szabad a boltjában vásárolni. Mivel pedig **Balassa** üzlete a kaszárnya mellett van és a katonáktól él, ilyen körülmények között bezárhatja, vagy eladhatja a boltját. A szigorú napiparancs az az oka, hogy **Balassa** egy tisztiszófgatól — tudtán kívül — lopott élelmiszert vásárolt.

— **Elvágta a nyakát.** **Kiskanizsán** tegnap **Bodina Antal** súlyos beteg gazda borzalmas módon vetett véget életének. **Bodina** asztmás volt s már tegnapelőtt a kúba akarta ölni magát, de családja megakadályozta. Az éjjel azután újabb fuldolás rohamai voltak, mire elkésértetésében felkapta eles borotváját és teljesen átvágta a nyakát, úgy hogy **feje jóformán néhány izomszálon lógott.** Így becsúszott véresen a földre. Felesége, kit a fuldolás roham felkelített, látta ugyan, hogy férje a borotvához nyúl, de borzasztó cselekedésében megakadályozni nem volt képes. **Bodina** azonnal hiszenvedett.

— **Jakabffy Ivánt Bécsben letartóztatták.** A bécsi rendőrség büntügyi osztályának vezetője, **Stuckart** udvari tanácsos, ma arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy **Jakabffy Iván** volt kupai földbirtokos Bécsben letartóztatták és miután a szegedi királyi ügyészség azt az értesítést küldötte Bécsbe, hogy **Jakabffy** jogerősen másfél évi börtönre van ítéltve, Szegedre kísértette. A bécsi átirat szerint a letartóztatás **Lukács Irma** urnő feljelentésére történt. **Jakabffy**, aki Aradon a Demeter utca 57. számú házban lakott, néhány napja Bécsbe utazott és nagyajánjéval, **Lukács Irmánál**, a Leuchtturm-gassa 7. számú házban szállott meg. Úgy látszik, hogy ez a rokona sem akart róla tudni, és értesítette a rendőrséget, hogy **Jakabffy** valószínűleg a büntetés elől akar szököni. Detektívek előállították s minthogy Szegedről hivatalosan is megerősítették a tényt, elszállították az említett ügyészség fogházába.

— **Halálozás.** Érdekes életű férfi halt meg tegnap Aradon. **Kardos Sámuel** főmérnök, Csánádvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a Századéri Ármontesítő és Belvizszabályozó Társulat igazgató főmérnöke 61 éves korában elhunyt a Petőfi utca 10. számú házban lévő lakásán. Sokan ismerték Aradon a szimpatikus, keményakaratu öreg urat, aki néhány esztendővel ezelőtt akaratlanul a politikába is belekeveredett. Amikor az ügyvezető „darabontvilág” volt, **Kardos** nem engedte magát kapacitálni a nemzeti hősoktól, (akik különben ma nem győznek eleget ölkezni az akkori darabontokkal.) **Kardos** teljesítette kötelességét: elment arra a megyebizottsági ülésre, amelyen **Cseresnyés János** akkori csánádvármegyei főispánt beiktatták. Természetesen **Kardos**nak is kijutott a szörnyű bojktóktól, később pedig az ő nevét is belevésték abba a fekete márványtáblába, amely a makói megyeházán díszel. Természetesen ez nem befolyásolta az öreg ur kedélyhangulatát. Sőt a Városi kávéházban lévő asztaltársaságában nem egyszer el is dicsekedett vele, hogy ama kevesek közé tartozik, akiknek a neve márványban díszel. A hazaságról lévén szó, eszünkbe jut **Kardos Sámuel**nek egy nagyon régi, egészen ifjúkorabeli cselekedete. Három aradi fiatal egyetemi hallgatóval kiment Zürichbe és az ottani egyetemen hallgatták az előadásokat. Zürich mellett van a lechmezei csataemlék. Egy alkonyaton a három aradi ifjú kiment a csataemlékhez és órák hosszáig énekelték a magyar *Himnusz*t. Olyan ambícióval és lelkesedéssel fújták a magyarságot dicséző rigmusokat, hogy a környékbeli lakosság riadtan futott oda. A lechmezei kalandtól a csánádi installációig sok olyan esemény történt, amely azt igazolta, hogy **Kardos Samu** volt olyan jó hazafi, mint azok, akik nevét márványtáblán pellengérettek ki. **Kardos Samu**t előkelő nagy család gyászolja és a familia tagjain kívül is számosan jelentek meg ma délután végbement temetésén.

— **Letartóztatott betörő.** **Jakobovics József**, akinek Szél utca 1. számú háza van fűszerüzlete, tegnap délután két órakor **Ujmiklakára** ment, ahol moztulajdonos. Este tíz órakor hazatérve lakására, észrevette, hogy a szobából eltűnt a tizenöt kilógramnyi **Wertheim** kazetta, amelyben körülbelül kétezer korona készpénz, egy háromszáz és egy tizkoronás takarékpénztári könyv, szerződések és más, reánézve fontos okmányok voltak. Az utcáról nyíló betört ablak elárulta, hogy tolvaj járt a szobában. Feljelentést tett a rendőrségem és a detektívek még az éjszaka folyamán kézrekerítették az említett házban lakó **Ardelán András** husz éves napszámos személyében a betörőt, aki beismerte, hogy a kazettát ő lopta el, azt a Radnai uton feltörte, miután a pénzt kivette belőle, ott is hagyta. Ezerkét száz koronát megtaláltak egy utcai árktól áthidaló fadohogó alatt a Radnai uton, a kazettát pedig egy **zsigmundházi**

ember lelte meg és átadta a jegyzőnek, aki azt beszolgalta az aradi rendőrségnek. A tolvaj állítása szerint büntársa is volt, de ennek a nevét nem tudta megmondani. Letartóztatták.

— Szülők iskolája. A szociális nevelés terén a főváros egészen újat, meglepőt produkált. Olyan intézményt létesített, mely eddig ilyen mértékben egyetlen kulturállamban sem valósult meg: a *szülők iskoláját*. Arról van szó, hogy a szegények középiskolájában a nyolcadik kerületi, Német utcai hatosztályos polgári iskolában, ahová a szegény, nagyrészen külföldi munkásosztály küldi gyermekeit, *vasárnaponként délelőtti nevelik a szülőket*. Tanítják: — hogy a gyermekei kedvéért *tartózkodják az italtól*; a perpatvarokat legalább a gyermeke jelenlétében kerülje el; *gyakran fürdesse a gyereket és lehetőleg langyos vízben*, hogy megedzhesse testét a tuberkulózis ellen; milyen olcsó növényi ételeket kell hetenként többször főznie, hogy gyenge gyermekét a vérszegénység, csontgyengeség ellen óvnia sikerüljön; milyen pályát válasszon a gyerekének, hogy őt és magát *örögségére* valamiképpen biztosíthassa, hogy az ipar és kereskedelem nem megvetendő a lateiner pályákkal szemben. Továbbá: *hogyan kell viselkednie, hogy az fakolai neveléssel ellentétbe ne kerüljön*, — foglalkoznia kell tehát a fiával: ne hagyja úgy felnőni, mint a dudvát szokás. Az előadások gondolata *Déri és Wildner* tanácsnokoktól és *Székely* igazgatótól származik, ők dolgozták ki az előadások tervét. A higiéniai előadásokat egyetemi orvos-tanárok, a pedagógiaikat az intézet tanárai tartják *vasárnaponként*. Tegnap volt az első pedagógiai előadás.

— Házvétel. Kara Győző, az aradi kir. főgimnázium tanára megvette *Montág* Sándor Apponyi körút 1. számú házát ötvenötezer koronáért.

— Rendőri hírek Tegnap délután két teljesen ittas 33 ik gyalogezredbeli kőzkatona állított be a Hajo utca 1. szám alatti éjszai mulatóhelyre. Az egyikük, Gyenge Gyula Rincsák Mariskát kereste. A leány, amikor látta, hogy a katonák részegek, sarokon fordult s bement a szobájába, amelynek ajtaját magára zárta. Gyenge betörte az ajtót, kirántotta az oldalgyegyverét s rátámadt a leányra, akit a mellén és homlokán súlyosan megsabesített. Az előhívott rendőrök a vérengző katonát felkísérték a rendőrségre, ahonnan katonai őrzővel kísérték a várba. A leányt a mentők a kőzkórházba szállították. — Szakács Miklós gyári munkás tegnap délután Török Ferenc Boros Béni tér 18. szám alatti kocsmájában idogált. Amikor elakart menni, oly erővel csapta be az ajtót, hogy az egyik ablaka betört. A kocsmáros az ablak árának megtérítését kérte Szakácstól, aki emiatt összeszólkázott Törökkel s ezt több helyen megszúrta. Szakács ellen megindult az eljárás.

— Az ebadó. Arad szab. kir. város adóhivatala értesíti a város eb-tartó közönségét, hogy az 1913 évre érvényes ebadójegyek megérkeztek, s így azok a mai naptól a városi kapusnál, az ebadó felületét igazoló nyugta bemutatása mellett átvehetők.

— Felakasztotta magát. Özvegy Szabó Mihályné napszámosné, ma este nővére, *Bugye* Sándorné Vécsey utca 13. számú házában levő lakásán felakasztotta magát. Meghalt.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyvtárának az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Aradi és csanádi egyesült vasutak 25 koronát, özv. Moskovitz Jakabné bold. férje emlékére, Singer Izrael és neje és Weisz Márkóé 20—20 koronát adományozott. Ezen nemesszívű adományokért az uton mondunk benső köszönetet. A népkönyvtárban e héten a védasszonyi tisztiséget Funkelstein Józsefné, Roth Bernátné és dr. Schuster Henrikné urnők látják el. — Az izr. jót. egyesület részére pedig Neuman Testvérek egy waggon fat adományoztak, amiért halás köszönetet mond az elnökség.

— A t. kereskedelmi és irodai alkalmazottak figyelmébe! Tisztelettel értesítem, hogy február hó elején a Pichler Sándor írógépvállalattal kapcsolatosan, annak helyiségében. Haszinger-utca 5. ujt esti könyvelési tanfolyamot nyitok. Tandíj havi 10 korona. Engel Mór tanfolyamvezető.

— Legjobb hegedűhurok és ütőbottlisszavárak Kerpel Izsónál kaphatók.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 3 án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született*: Gyenge Ferenc bortermelőnek Sándor nevű fia. Töröcsik István asztalosnak Anna nevű leánya. Vaczkó Mátyás fékezésnek Mária nevű leánya. Staliczki Ferenc fékezésnek Béla nevű fia. *Meghalt*: Vanyek Mihály 29 éves gyolcsárus. Kardos Sámuel 60 éves főmérnök. Özv. Román Péterné 70 éves magánzónó. Veszely István 55 éves vámszedő. Hunyadi Pál 14 napos fiú. *Házasságot kötött*: Valenta Gyula órásmester Kovács Margittal. Csák János kovács Soki Viktóriával. Bach János sütő, Nuver Franciával. Kő János kereskedő Arlovsky Gizellával. Hentschel Lajos postatiszt Mirtl Jozsefával. Siklován Dömötör szobrász Tittellober Máriaival. Plop Pál őrvezető Horváth Juliánával.

— Illatszerek, arckrémek, hőlgyporok, kézfínomítók, szappanok, hajfestékek, hajvizek, kölni vizek, szoba illatok, fogpor, fogpaszták, szájjvizek az összes kosmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefe és háztartási cikkek legolcsóbban Hegedűs Gyula cégnél.

— Törmelék tea, teasültémények, finom minőségű tea rumok *Kötányi paprika lerakataiban József főherceg ut 3.*

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— Házasulandók figyelmébe! *Jeggyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranyáruk egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabadság-tér 14.* 601

— Fizetésképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simony-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Falemezék (Pappe) olcsón kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

TÁRKASÁGOK.

(*Babonás szerzők.*) Megirtuk, hogy Fall Leó, a híres német operettíró, legújabb darabjának bécsi premiérje a szerző kívánságára elmaradt. A darabnak ugyanis a libretto írók a „Lola Montez” címet akarták adni s ebbe nem akart beleegyezni Fall. Érdekes azt s tudni, hogy miért titakozott Fall?

A kiváló szerzőnek ugyanis van egy kabalája: az, hogy darabjainak olyan címük legyen, amelyek hat szótagból állanak s azt hiszi, *hogy csak a hat szótagos című darabjai aratnak sikert*. S tényleg, Fall darabjai közül a hat szótagosak: „Der fidele Bauer” (A kedélyes paraszt), „Die Dollarpinzessin” (A dollár királynő), „Die geschiedene Frau” (Az elvált asszony), „Die schöne Rissette” (A szép Rissette) és „Der liebe Augustin” (A kedves Ágoston) nagy sikert arattak, míg a három szótagos „Der Rebell” elbukott.

A szerzők, hogy respektálják Fall babonáját, a legújabb darabnak „Lola Montez” helyett „Die Studenten gräfin” címet adták.

Tudvalelőleg nem Fall az egyedüli, akinek ilyen babonái vannak. *Molnár* Ferenc például darabjainak olyan címetek ad, amelyek három szótagból állanak. Így — hogy kronologikus sorrendet tartunk — Doktor ur, „Az ördög”, „Liliom”, „A testőr” és „A farkas” világraszóló sikert arattak, míg a két szótagu „Józsi” megbukott.

(*Az alvás ára.*) Egy aradi utazó mesélte:

— A multkoiban egy közeli városkában volt dolgom. Az egyetlen szálloda zsúfolásig telve volt s így kénytelen-kelletlen beleegyeztem abba, hogy a biliárdasztalon vessenek nekem ágyat.

Reggel tovább akartam utazni. A fizető pincért hívtam.

— Melyik szobában méltóztatott aludni? — kérdezte.

— A biliárdasztalon! — válaszoltam dühösen. — Mennyit fizetek?

— Ja úgy — mondotta — a biliárd éjjel óránként hatvan krajcár!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradi Kereskedelmi Bank, az a fiatal, de Aradon máris jelentős működést kifejtő pénzintézet tegnap tartotta rendes évi közgyűlést *Mahler* Mihály elnöklete alatt. Az elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket és megállapította, hogy a közgyűlésen negyvenkét részvényes jelent meg, 1210 részvény képviselőben. A jegyzőkönyv vezetésére *Csiky* Ödön dr., az intézet ügyészét s hitelesítésére *Arnold* Andor és *Berta* Béla részvényeseket kérte fel. Ezután *Weissenburger* Nándor az intézet vezérigazgatója felolvasta az igazgatói és felügyelő bizottsági jelentéseket, melyből kitűnt, hogy a tiszta nyereség 57762 korona ötvenöt fillér és így az osztalék részvényenként tíz korona. A részvényesek megelégedéssel vették tédomásél az eredményt. Nevükben *Müle* Lajos dr. közjegyző mondott köszönetet a kitűnő vezérigazgatónak, az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak. Indítványozta, hogy a részvényesek köszönetüket jegyzőkönyvileg fejezzék ki. A részvényesek az indítványt egyhangulag fogadták el. Az elnök indítványára a megüresedett igazgatói helyekre *Mahler* Györgyöt és *Mahler* Ádámot s a felügyelő-bizottságba *Braun* Ferencet választották meg.

A közgyűlésen jelen voltak: *Mahler* Mihály, *Mahler* György, *Mahler* Ádám, *Ortutay* Gyula, *Ortutay* Béla, *Weissenburger* Nándor, *Gantner* János, *Gantner* Isidor, *Lázár* Zoltán dr., *Csiky* Ödön dr., *Tóth* József, *Klein* József, *Angele* Mátyás, *Sági* Henrik, *Berta* Titusz, *Berta* Béla, *Berzsenyi* Béla, *Marton* Jakab, *Szida* Lázár, *Müle* Lajos dr., *Martics* István, *Pák* Traján, *Kánya* Géza, *Bozsik* Ernő, *Scheibl* Vilmos, *Arnold* Nándor, *Weissenburger* Urbán, *Reiber* Emil, *Licker* Ferenc, *Kis* Ferenc, *Radocsányi* János, *Varga* Kálmán, *Vandracsek* Ignác, *Rigler* József, *Hönigez* Nándor, *Hönigez* Kajetán, *Lenhardt* András, *Gábor* András, *Schwarzberger* Manó, *Grünwald* Ferenc, *Barán* Béla, *Milich* Antal, *Schmidt* Antal, *Papp* János, *Braun* Ferenc.

— Mikor nyílik meg az aradi tőzsde? Irtunk már arról, hogy semmi hivatalos akadály nincs az aradi tőzsde felállításának. Az eddigi tervek szerint most tavasszal kellene megkezdőni működését az aradi tőzsdének. Hogy a mostani válságos gazdasági viszonyok következtében csakugyan megkezdheti-e működését, azt még nem határozták el az illetékes tényezők. E hónap 16 sa kereskedőköl álló értekezlet lesz az aradi kereskedelmi és iparkamarában és ezen a gyűlésen határoznak afelett, szükséges-e az idén az aradi tőzsdét felállítani. *Varjassy* Lajos dr., a kereskedelmi és iparkamara főtitkára az „Arad” című közgazdasági hetilapban két cikket irt, amelyben kifejti, hogy a mostani gazdasági krízis következtében nem tanácsos az árutőzsdét ez évben megnyitni, ellenben az árutőzsde megkezdhetné a legrövidebb időn belül működését, már csak a tőzsdebiróság kedvéért is. *Varjassy* dr. tudomása szerint Temesváron a tőzsdebiróság rövid idő alatt négyszáz pört intézett el, ami annak bizonyítéka, hogy a tőzsdebiróság jól és hasznosan teljesíti feladatát.

— Az Aradi Termény- és Áruraktár *vasárnap* délelőtti tartotta rendes évi közgyűlést a részvényesek nagy számban való megjelenése mellett. A közgyűlést *Szalay* Károly nyitotta meg, miután konstátálta, hogy az határozatképes. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére *Rajz* János vezérigazgatót s hitelesítésére *Funkelstein* Józsefet és *Róth* Zeig mond részvényeseket kérte fel. Ezután a vezérigazgató felolvasta az igazgatóság, majd a felügyelő bizottság jelentését, amelyből kitűnt, hogy a tiszta nyereség 7031 korona 64 fillér. A részvényesek ezután megadták a szokásos felmentvényt s nevükben *Funkelstein* József mondott meleg köszönetet először a társaság kiváló igazgatójának, *Rajz* Jenőnek, azután az igazgatóságnak és tisztviselői karnak. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— Az aradi magvizsgáló megnyitása. A város és a kereskedelmi és iparkamara magvizsgáló állomás létesítését kérték a földművelésügyi ministertől. Arad város helyiséget és ezer korona segélyt ad. A miniszter *Truskovszky* János mérnököt küldötte ki az ideiglenes állomá...

berendezésére és vezetésére, aki ma megérkezett Aradra, felkereste Varjassy Lajos polgármestert és Lócs Rezső gazdasági tanácsnokot és már holnap megkezdte a magvizsgálást. Az állomás a Weitzer János-utcai polgári fiúiskolában van.

— Szőlősgazdák közgyűlése. Az Arad-hegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete folyó hó 2-án délelőtt Aradon, a városbaza tanácstermében tartotta 7-ik rendes évi közgyűlését. A gyűlést Bódy Bódog egyesületi elnök vezette, aki nagy vonásokban vázolta az egyesületnek a múlt évben kifejtett tevékenységét. Ezután Kemény Szilárd titkár terjesztette elő az igazgató választmányának részletes évi jelentését, valamint a számvizsgáló bizottság jelentését és az egyesület az évi költségelölirányzatát, amiket a közgyűlés jóváhagyólag vett tudomásul. Buja Sándor választmányi tag írásbeli indítványa alapján elhatározta az egyesület, miszerint feliratot intéz a földművelésügyi miniszterhez az iránt, hogy a Tokaj-hegyaljai szőlősgazdák érdekében, az agrár kölcsönök törlesztésének megkönnyítése céljából hozott új törvény hatályát az Arad-hegyaljai szőlősgazdára is terjessze ki. Ugyancsak elhatározta továbbá az egyesület az elnökség indítványa alapján, hogy a nyár folyamán a Tokaj-hegyaljai és gyöngyösi-vidéki borvidékre tanulmányi kirándulást rendez. Az igazgató-választmányba új tagokul Bögözy Antalt, Faragó Istvánt, Martits Istvánt, Nikolics Gézát és Popovits Pétert választotta meg a közgyűlés.

Budapesti áru- és értéktábla.

Tévérti tudósítás.

Budapest, február 3

Kézárú.

Üzlettelen, a spekuláció tartózkodó.

Határidő.

Dél 3 órai
születés

Búza 1913. áprilisra	11.70 - 11.71	11.70 - 11.71
Búza 1913. októberre	12.17 - 12.18	12.13 - 12.14
Rozs 1913. áprilisra	9.99 - 10.00	10.01 - 10.02
Rozs 1913. októberre	9.65 - 9.66	9.68 - 9.69
Tengeri 1913. májusra	7.67 - 7.68	7.68 - 7.69
Zab 1913. áprilisra	10.56 - 10.57	10.50 - 10.51
Zab 1913. októberre	8.83 - 8.84	8.84 - 8.85

Az árak 50 kilónként számítva.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Keddén, 1913. február hó 4-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Hamupipőke

vagy az aranycipő meséje.

Látványos varázsszere 6 képben.

Este 7/8 órakor rendes helyárrakkal:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

É v a.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanszky. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Flaubert	Huszár K.	Éva	Dióssy Nusl.
Milleflaur	Gyöző A.	Mathieu	Szily Sándor
Paquerette	Sz. Rontay B.	Voissin	Szabó Lajos.
Laruse	Herold Ede.	Prünelles	Hajdutska L.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTTÉR.*

Megszűnik a bágyadtság.

Bármennyire feldicsérnek is mindenféle szert, a legtöbb ép oly hamar eltűnik, mint amilyen hamar keletkezett. Nincs irántuk senkinek sem bizalma, mert nem mutathatnak évek hosszú során át elismert sikerre és kipróbált jó hatásra. Egész másképp áll a dolog a Scott féle Emulsióval, amely már 36 éve úgy az orvosok, mint a nagyközönség körében a legkitűnőbb erősítő szer gyanánt ismeretes.

Munkával túlhalmozott emberek részére, akik bágyadtságuk dacára sem pihenhetnek, nagyon ajánlatos a

SCOTT féle Emulsiónak

néhány héten át való szedése. A készítmény jótékony hatása az étvágyra és a testi erőre csakhamar észrevehető lesz és ezzel a szellemi erő felrészülése együttjár.

De valódi Scott-féle Emulsiónak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld, Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszertár utján próbadolgot küldünk.

Az istenért, mit jelent ez?

Most már a Pali is kezd köhögni és négy gyerek köhög a házban. A cukortól elrontották a gyomrukat, tehát meg begöngyüléssel pedig nem lehet őket folyton kínozni. — De kedves asszonyom, vegyen néhány doboz Fay-féle valódi ásványpasztillát! Ez sohasem fogy ki nálunk és hurut, köhögés stb. sohasem hataimasodik el nálunk. mert azonnal szedünk sodeni pasztillát. Vásárlásnál vigyázzon a Fay névre, ha olyan pasztillát akar kapni, amely a gyógyhasználatra való sodeni forrás vizéből készült. Egy doboz ára csak 1.25 kor.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szer!

Igen gyakran silányabb készítményekkel helyettesítik.

Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis,

Aspirin-Tablettát

vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolásban, (1 üveges 20 féligrammos tablettával ára K. 1.20).

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

9341

Nyilvános köszönet.

Mindazok, kik felejthetetlen emlékü féréjem, illetve apa és rokon

Glésinger József

vértisztosságán résztvettek, vagy részvételüknek más uton kifejezést adva, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.

Arad, 1913. február 3.

888

Öz. Glésinger Józsefné és családja.

Lakást keresek.

Az Andrassy-téren, vagy közel fekvő utcában beresek

1913. május 1-re

három, vagy négy szobás

modern lakást.

Bővebbet a kiadóhivatal, vagy 591. tiszszám alatt. 899

Elveszett fülbevaló!

Folyó hó 2-án, vasárnap elveszett a róm. kath. templom és a Deák Ferenc utca 41. számú ház közötti gyalogjáró utvonalon

egy zafir köves brilliánsokkal körülvett fülbevaló

A megtaláló a Deák Ferenc-utca 41. sz. házában illő jutalomban részesül. 884

INFORMÁCIÓK,

inkassók, kétes követelések megváltása, tranzakciók, fizetésképtelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközlése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET

Budapest, Andrassy-ut 24. Telefon 177-45, 42-43., 119-11. Sürgőny cím Lloydibus.

Közbenjárók díjaztatnak.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbeeskereki Terézia-lisztből

Tésztanemüi Pompásan Sikerülnek.

Minden zsák eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad.

Telefon 943.

772

Névjegyek

eslnos kivitelben készölnek az ARADI NYOMDA RÉSZVENYTARSASÁG könyvnyomdájában.

Amerikai és angol formájú gyermek, leány és fiu **cipők,** vízhatlan

Vadász cipők

♣️ Gazi és téli, női és férfi cipők a legjobb minőségben és legújabb formában. ♣️

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Hegységárban

791

K 16-50 és K 20-50 árban

Kisárólag

WEINBERGER JANOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

URÁNIA

1913. évi február 4., 5. és 6-án
kedd, szerda és csütörtök

AZ ERDŐK KIRÁLYA

AMERIKAI SLAGER 2 felvonásban.

Péntek, szombat és vasárnap

RONGYSZEDŐK

ERMETE - ZACCONIVAL.

21

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbort vakító fehérre varázsolja.

Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ara egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a Tussinál tea
á 1 doboznak 50 fillér. -- Kellemes ízénél
fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Batthyány-utca 12. számú házban egy 6 szoba és fürdőszobából álló

787

uri lakás

továbbá egy 4 lóhoz való

istálló és kocsiszín

1913. május hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tavaszi

779

buza és árpa

vetési célokra kapható

Szücs Pál

aradi cégnél.

Telefon 613.

A kizárólagosan el-
fűggesztett OLLA
tábláskák az Olla
terakatot jelzik.

Kedvelt mű-
fűggek: 1902. sz. tu-
catja 8 korona, 1204.
sz. superfinom tu-
catja 8 korona.
Az „OLLA” több
mint 2000 orvos Al-
si legmegbízha-
tóbbrak van
ajánlva. 1887

Kapható Aradon
Vojtek és Weisz,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Ring Lejos Hoge-
dus Gy. és Róna
Jenő utraknál.

Pathefonok

és Pathe-lemézek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

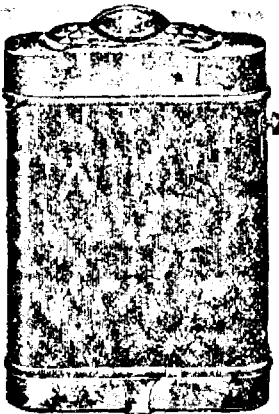
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
és Fehér Kereszt-tel szemben. 740

Villanyos zseblámpa

mindig friss
fűltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
osillárók.

Dynamó
gépek, vil-
lanymotorok
eladókn
kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-utca 2. sz. 1681

Uri lakásból álló magányos ház
Hona-utca 7. sz.
szabad kézből eladó.

Bővebbet: Flórián-utca 6/b
szám 3. ajtó. Ugyanott egy
homokbánya cement áru
készítésére is alkalmas

eladó.

Szalkai Arminné

hímző- és fehérnemű üzlete

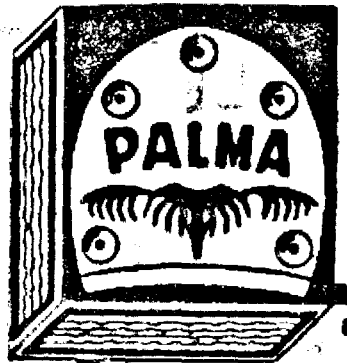
Arad, Weitzer János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 721

Színes és fehér hímzések,
ugyszintén fehér-
nemű varrások olcsó
árban készülnek.

Hímzettmadelravászon
zsebkendők nagy vá-
lasztékban 1-60 fill-
lérért kaphatók.

Hímző és fehérnemű-
varró leányok fizetés-
sel felvétetnek.

valódi

**RAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**

Alkalmi vétel
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerész

Weitzer János-utca, Miaszita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sább árban megvétetnek vagy
más tárgyakra átcsereztetnek.

Telefon 438.

Telefon 438.

Hoffmann Sándor a színház-épületből

Deák Ferenc-utca 40. sz. alá

helyezte át üzletét. Olcsó árak!

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-csengő berendező, csillár- és izzótestek raktára 8161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Vulcu J. Maxim ur telepen Fábrián László utca 5/b szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzettel, ahol állandóan raktáron tartunk elsőrendű szárász aprított tűzifát. Ajánlunk: bükki, cser-, gyertyánhasáb és dongófát egy ölszámba, mint felaprítva házhoz szállítva és pincébe berakva. Pontos és gyors kiszolgálás! A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

Folkmann és Lassner.

11—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1912. évi S. p. IV. 1145. sz. végzése folytán Dr. Szöllösi Zsigmond ügyvéd által képviselt Ditrichstein Mór végrehajtató részére, végrehajtást szenvedett ellen 275 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1530 koronára becsült ingóságokra a m. pécskai kir. bíróság 1912. V. 222. számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annál a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Magyarpécskán leendő megtartására határidőül 1913. évi február hó 4-ik napjának délután 3 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt üzletberendezés, fűszer- és pálinkaneműek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt M.-pécska, 1913. évi január hó 22. napján.

Ragályi Gábor,
kir. bír. végrehajtó.

802

Az ingatlan forgalmi és Parcellázóbank r. t. Arad, Petőfi-utca I. szám. (Telefon 861.) áruba bocsátja az Arad város határában lévő

homok dűlő

I. sz. (volt Ludvig-féle) 105 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanyá 32 kis hold földel egy tagban, a többi 5 kis holdas parcellákban 11-7717

adatik el!

487

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

1912. V. 2252/2. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak fenti számú végzése által Karpesz Zsigmond aradi lakos végrehajtató javára 79 kor tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 660 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Ezen árverés az Aradmegyei Takarékpénztár 195 korona követelése és jár. erejéig is elrendeltik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Variassy József-utca 32. sz. a. leendő eszközlésére 1913. évi február hó 17 ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi február hó 2. napján.

Györfly Arnold,
bírósnági végrehajtó.

892

Masznált ólom
megvételre kerestetik

Telefon 520.

Telefon 520.

A véderő kötelékébe tartozó

tartalékosok figyelmébe!

A „Janus”

Ausztria-Magyarország legrégebb kölcsönös életbiztosító intézete, minden általa biztosított személy részére díjpótlék ráfizetés nélkül — már a legkisebb összegű életbiztosításnál is — mint kedvezményt 10.000 korona ingyenes háboru biztosítást nyújt.

Legolcsóbb díjtáblázat mellett elfogad életbiztosításokat, elérés és halálesetre, továbbá járadék-biztosításokat, gyermekbiztosításokat (kihézasítási, katonai szolgálat).

Biztosítási állomány: 131 millió korona
Intézeti vagyon: 89 millió korona.
Eddig kifizetett biztosított tőke: 69 millió korona.
Alapítási év 1839.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Fenyő László,

841

a „Janus” kölcsönös életbiztosító intézet aradi vezérképviselője Arad Eötvös-u. 8 sz.

Telefon 520.

Telefon 520.

Az Andrássy-téren az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai

:: lakás ::

k i a d ó.

Bővebbet a Hirdetőhivatalban.

V. 2260/1. sz. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1912. V. 2260/1. számú végzése által Schön & Kemény és érdektársai végrehajtatók javára 141 kor. 75 till. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1237 koronára becsült házi berendezések és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Teleky-utca 25. sz. alatt leendő eszközlésére 1913. évi február hó 4-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi január hó 10. napján.

Török Dénes,
bírósnági végrehajtó.

893

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökere.

Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,
BATTYÁNY-UTCA 11. 571

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„30 éven”

kérünk még 44 fillért beküldeni.

Melyik

nemeslelkű urind segítene egy jobb sorsra érdemes úri fiút tanulmányáiban, az írjon „Örökké hála” jellegre a kiadóhivatalba. 824

„Havasí Gyopár.”

Ugy-e vergődös, mint a sárba esett veréb, ne lökted volna előre oda magad, míg él a feleség, most nem kellene várni, hogy könyvedet letöröljék. 899

OKTATÁS.

Kereskedelmi magántanfolyam.

Mérlegképes könyvvitel, gyorsírás, gépirás, keresk. számtan, magyar-német levelezés rövid idő alatt, elsősorú erők vezetése alatt mérsékelt tandíj mellett elsajátítható. Pichler Sándor írógépállomása, Hasszinger-u. 5. Beiratkozások a február 1-én kezdődő cursusokra már most eszközölhetők. Telefon 308. sz. 658

Magántanulmány

gimnázium, reál és polgári iskolák összevont vizsgáira is mérsékelt díjazással előkészít felelősséggel Izr. Fiuinternátus Chorin Aron utca 1. sz. 816

Kereskedelmi szaktanfolyamon,

mely már 5 éve áll fenn, utjabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll a vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam veszi kezdetét mérsékelt tandíjakkal. A gépirás tanítás díjtalan. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-13 Ziffer Sándor Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

Zongora órák

kezdők vagy haladók részére, elválalok háznál vagy házon kívül. Cim a kiadóban. 846

INGATLAN.

Bérlés

3-400 m. h. jó minőségű bérlés kerestetik gazd. épületekkel és lakóházzal, városhoz vagy vasúti állomáshoz közel jó ut mentén tavaszi vagy őszi átvételre. Cim a kiadóhivatalban. 785

Tenke

(Bihar m.) mellett egy 2000 holdas bérlés. előnyös feltételek alatt azonnal átadó. Cim a kiadóhivatalban. 851

Kapa-utca 41. sz. ház

nagyobb kerttel, előnyös feltételek mellett, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 876

Gyár-utca 21. sz. ház,

mely egy 3 szobás lakásból, 1 holdas szőlős-kertből és 1 nagy virágos kertből áll, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt 1913 május 1-re kiadó, vagy eladó Bővebbet Cukor László fa-kereskedőnél, Nagyvárad ut. 890

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes

vasalónő házhoz és házonkívül ajánlkozik. Demeter-u. 32 a) Fábán Katka. 821

Etna

Deutsches Fräulein sucht Stelle zu grosseren Kinder, geht auch auf's Laud. Briefe an Hegedüs hírlap-iroda Nagyvárad. 812

Téglamester,

ki 18 éve működik, ajánlkozik kör és szabad kemencébe cserép- és téglalegészhez. Horváth Lajos, Cserép-utca 6. 885

ALKALMAZÁST NYER.

Perfekt

könyvelő és levelező, azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 897

Keresek

Aradhoz közeli faluba vegyes-kereskedésembe egy jobb családból való 13-15 éves fiút. Családtagnak lesz tekintve. Kezdő fizetést, teljes ellátást kap. Bővebbet Birkenheuer fűszerüzletében, Deák Ferenc utca. 898

Házvezetőnő

kerestetik a közel vidékre falusi urasági házhoz, ki a háztartás minden ágában jártas és ki a legjobb finom főzést is érti és azt vállalja. Idősebb, intelligens nők kéretnek bizonyítványukat, fényképüket a kiadóhivatalban megtudható címre elküldeni s egyben feltételeiket közölni 878

Vendéglőst

sürgősen keresek egy kaucióképes percentes vendéglőst akinek jó konyhája van, cim a kiadóhivatalba. 878

Gyakorlott

fiatal fűszerkereskedő segéd felvétetik. Cim a kiadóban. 880

Magyar és német nyelvben jártas gépirónő felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 889

Egy gép-gyorsírónő

kerestetik. Németül tudók előnyben részesülnek. Egyezettető iroda Simonyi u. 886

Összleg

dolgozni tudó, független varróleány vidékre, jó fizetéssel azonnal felvétetik. Jelentkezhetni Székely Zsigmondnál Boros Beni-tér 20/b II. em. 874

ÜZLETEK.

Kávémérés

és kifőzési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cim a kiadóhivatalban. 655

Kiadó.

Aradon igen forgalmas helyen egy szatycs-bolt és kocsmas a hozzátartozó mellékhelyiséggel együtt f. é. május hó 1-től kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 896

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan

butorozott külön bejárattal utcai szoba február 18-ára kiadó. Perényi-u. 8. sz. 822

Azonnalra kiadó

Lípót utca 10/a. 2 szoba, konyha, vízvezetékekkel, magányos udvar és kert. Csak ajánlott levélre válaszolok. Özv. Gömör Józsefné, Kovászi. 881

Három szobás

kerti lakás, az előtte levő gyümölcsös kerttel, kiadó május hó 1-ére, a volt zenede helyiségben, Weitzer-utca 13. 875

3-4 szobás

tiszta lakás kerestetik 6 hónapra 1913. május 1-től. Válasz kéretik Özv. Sienes Samuné, Erzsébet-királyné-körut 7. sz. 870

Andrassy-tér 3. sz.

Neuman-házban egy 4 szobás II. em. lakás kiadó. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 883

Kiadó lakás.

Boczkó-utca 9. sz. I. em. egy 2-3 és 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt kiadó. 894

Több

földszinti lakás, azonnal kiadó, Szabadság-tér 17. sz. alatt. Érdeklődni lehet az I-ső emeleten. 877

Kiadó lakás!

Május 1-re négy szoba, fürdő, cselédszoba mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással, egyedüli lakás magas földszinten, belváros közepén. Teljesen újonnan festve és átalakítva. Cim Förray-utca 2/a. Házmasternél. 859

2 szobás udvari lakás

melyből az egyik szoba külön bejárattal bír, mellékhelyiséggel, f. é. május 1-től kiadó. Bővebbet: Flórián-utca 15. szám I. em. 888

II. emeleti lakás

a Bathány-utca 10. számú házban, áll 4 utcai, 2 udvari szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamarából és 2 pincéből, május 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a házmaster. 892

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy nagy

utazó férfi bunda kéz alatt eladó (falusi kocsitakra alkalmas.) Megtekinthető, Deák F.-u. 40. I. em. 565

2 korona

100 kgr. fűrészelt, aprított, száraz tölgyfa. Kemény hulladékfa feldolgozó tömören rakva 10 korona. Dengl fatelepén Kossuth-utca végén. 789

KÜLÖNFÉLE.

A zsidótemplomi épületben

3 nagy szobából álló II. emeleti lakás és több üzlethelyiség május 1-étől kiadó. 849

Diamant Jemő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolával szemben) épület és díszmű bádógos munkákat legjutányosabban készít egy helyben, mint vidéken. 8951

Sürgősen

kerestetik egy magán-detektiv. Cim a kiadóhivatalban. 841

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságú fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemennél Arad. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5311

Taxameteres

Bér-autók

Telefonszám
810

3331
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-tér 3. sz.

Porosz kocka

D16

Házi és ipari célra

I. rendű szén

Köszén

Koksz

Bükk-faszén

Aprított tüzipa

pontos súlyban házhoz szállítva ajánl

ALTMANN EDE

szénraktár

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sark.

Telefon 46.